

Börzsönyi Helikon

A Spangár András Irodalmi Kör művészeti folyóirata

II. évfolyam 12. szám, 2007 december

A Szlovák Nemzeti Táncszínház szólistája

Tartalom:

3. o.: Köszöntő;

4.-5. o.: A magány elégiája; (Ketykó István verse)

6.-7. o.: Vak hevületben; Pohár borban; hullni mentek; (Balázs Sándor versei)

8. o.: Az ajándék; (Móritz Mátyás írása)

10. o.: Görbe tükör; (Fuchs Izabella verse)

12. o.: Megszólítva Ovidiust; (Szájbely Zsolt verse)

14. o.: Kiment a ház az ablakon; (Karaffa Gyula verse)

16. o.: Zöld karc; (Székács László verse)

18.-33. o.: Nőtincs; (Végh József képes helytörténeti írása)

34.-36. o.: Térkép; (Cserepes Andrea novellája)

38. o.: Könyvajánló;

40.-42. o.: 1552: XVII.-XVIII. rész; (Százdí Sztakó Zsolt regénye folytatásokban)

44. o.: Gyertyaláng; (Hörömpő Gergely verse)

48.-49. o.: Auditor: Karácsony; (Szávai Attila írása)

50. o.: Alkotók Napja; (Karaffa Gyula beszámolója)

51.-52. o.: Egy nap alkotók és alkotások körében; (Handó Péter írása)

53. o.: Impresszum;

Lapszámunk képeiről: E havi számunkat a december 18-án Rétságon fellépő *Szlovák Nemzeti Táncszínház* nagysikerű előadásán készül képekkel színesítjük. A térség településeiről sok szlovák nemzetiségű néző tisztelte meg a Művelődési Házat látogatásával, és szerzett önmagának feledhetetlen élményt, így jómagamnak is az marad ez az est. Ajándék volt ez a fellépés a Szlovák Nemzeti Táncszínháztól, akik magyarországi turnéjukat kezdték Rétságon. Felléptek még: Budapesten, Szarvason, Békéscsabán és Tótkomlóson. Csodálatos előadásukat látva önkéntelenül az jut az ember eszébe, milyen egyszerű lenne a dolgunk, ha népzenevel és néptáncsal kommunikálnánk egymással és nem a politika határozná meg mindennapjainkat!

A Szerk.

A képek sorrendje: Címoldal; 9.; 11.; 13.; 15.; 17.; 37.; 39.; 43.; 45.; 46.; 47.; Hátsó borító;

Köszöntő

Véget ért hát ismét egy év, gazdagabbak lettünk néhány barázdával a homlokunkon, néhány nyolc napon belül-, vagy túl gyógyuló sebbel a szívünkön, de tapasztalatokkal, és sok-sok örömmel, irodalmi-művészeti élményekkel is. Sikeres évet zárunk, ha a Börzsönyi Helikont tekintjük: minden hónapban sikerült megtölteni tartalommal a lapot, sőt, bátran kijelenthetem, kistérségünk alkotóinak művei, a hozzánk csatlakozott barátaink lelkesedése alternatívát jelent az erre az útra lépőknek. Az elmúlt év, az önszerveződés, a civil kurázi bebizonyította, hogy jogunk van a létezéshez itt a Börzsöny lábainál is, hogy nem vagyunk kisebbek mi sem, mint mások, még akkor sem, ha messziről annak látszunk talán! Lassan-lassan egyenlő társa lesz a lap a Megye eddig egyetlen irodalmi-művészeti folyóiratának, a Palócföldnek. Mondom ezt akkor is, ha tudom, hogy csak egy szeletét mutatjuk fel (Nógrád Megye nyugati széléről) a Megye irodalmának, és ha tudom azt is, hogy ez a szelet néha „könnyebb”, mint a fajsúlyos, kritikusok és szerkesztőbizottság által lektorált művek. Mi ilyenek vagyunk! És büszkék lehetünk magunkra, illetve tevékenységünkre, munkáinkra! Egy kis csapat mutatta meg magát, mutatta be, hogy az élet lehet jobb is, mint a hétköznapiok fásultsága, lehet több is, mint a beletörődés, lehet szebb is, mint az egyenszürkeség. Munkánkkal sikerült magunkra irányítani a figyelmet, az Alkotók Nógrád Megyei Szövetsége megalapításával, ahhoz való csatlakozással pedig élő módon bekapcsolódnunk a mostani, de a majdani irodalmi-művészeti életbe is. Több kiadványunk jelent meg az elmúlt évben, több szerzőtársunk jelentkezett sajtó, önálló kötettel. Sikeres programokon vettünk részt, ahol a barátkozáson, kapcsolatteremtésen kívül érdemi munka is folyt. Bár más szerzők stílusába, arculatuk kialakításába nem szól bele egyikünk sem, azért itt is értékes a személyes példamutatás. Jómagam büszke vagyok erre a kis csapatra, akik egyes lapszámokban már országosan ismert nevekkkel együtt (is) szerepelhetnek. Remélem, még sokáig dolgozhatunk együtt.

Megköszönöm a Szerzők egész éves munkáját, és tudatom a kitartó Olvasóinkkal, hogy az eddigi lapszámokban érintett Önkormányzatok felé egy levelet juttattam el, amiben anyagi segítségüket kértem egy reprezentatív kiadvány elkészítéséhez. A tervek szerint ebben a kiadványban az eddigi legjobb, legsikeresebb írások, művek szerepelnének. A könyvből ajándékba kapnának majd a Szerzők egy példányt. Bízom benne, nem esik kútba ez a terv, példaértékű összefogással sikerül még az év elején elkészíteni ezt a színes kiadványt.

Minden kedves Szerzőnek, Olvasónak eredményekben gazdag, sikeres újesztendőt kívánok!

Karaffa Gyula

2008-01-04

KETTKÓ ISTVÁN

A magány elégiája

Mióta készülök már, hogy megírjam ezt az elégiát...

Mint aki magára veszi utolsó hófehér ingét,

úgy fogom kezembe a tollat - arra várva, hogy a napok

feketébe öltözött siratóasszonyai lépnek be szobámba,

de csak a magány szürke lovai vágatnak el ablakom alatt - - -

Most tél van - Jeszenyin kedves nyírfáira

varjak ülnek a szemközti kertben;

úgy élek mostanában, hogy a csókok ízére sem emlékszem már -

számban megkeserednek a szavak

és kiköpöm egykori boldogságom magvait is - - -

Mióta készülök már, hogy megírjam ezt az elégiát...

Úgy alszom el esténként, mint a magányos cédrus,

bár elzarándokolnak kihűlt árnyamhoz a szavak,

álmot mégsem hoznak korsóikban az emlékek.

Rosszul szerettem volna, hogy lehunyt pilláim mögött

mindig úgy jelensz meg, mint aki számon kéri tőlem

az ígért boldogságot...?

Simogatni induló kezéd félúton megáll,

mert riadtságot látsz szememben, pedig nem félénkség az,

hanem féltés - homlokom egyre sűrűsödő barázdáiban

gólyaként lépkednek gondjaim és csak a cserépkályha melege

olvasztja fel kissé bánatom.

Mióta készülök már, hogy megírjam ezt az elégiát...

Mint aki hosszú útra csomagolja be vágyait,

úgy kapkodom izgatottan a levegőt - szívem az ötödik bordaközben

dörömböl... le ne késsem valahogyan emlékeim szerelvényét.

Arcod pályaudvarán síri csönd - hó fedti tested vágányait

s újra bejárom azokat; van időm - korán érkeztem, túl korán...

Balassagyarmat ,1981. január 22.

BALÁZS SÁNDOR (BASA)

Vak hevültben

/Zsuzsimnak/

Hiszem az öröm, ha nem enyém,
és a másét akarom venni,
mindent, még azt is megérteném,
ha kezdene elegend lenni.

Hidd el, csupán vak hevületben
- mint szabadon vágató méned -
nem veszem észre, ha szívedben
egy százszorszép virágra lépek.

Ez a mén szilaj, mint a puszta
bokrokat sem tűrő vad szele,
útjában mindent felragadna,
ha nem akar vágatni vele.

Tudom azt is meg - zabolázva,
nyereg alatt még többet érne,
s ha nem törik be? - jobb vásárba'
elcserélni borjas tehénre.

Vihar elől is, a legelső
eresz alatt jobb, mintha bolond
szél bontotta tetőn az eső
állandóan nyakunkba csorog.

Sirály lelkemben tűz – csapkodva -
türelmetlen, oly gyakran harsány,
de a halakat, mit fogott, a
mosolyodért mind odaadnám.

El ne felejtsem még egy, az ám!
Sarkantyúd ék, pengetni nem kell,
kapj a hátamra, kantárt lazán! –
s versenyezzünk a szabad széllel.

2007. május 6.

Pohár borban

Pohár borban sok igazság.
És amennyit megittam már!?!
Pár hordónyi borult belém.
Ettől vagyok igazlegény.

hullni mentek...

volt egy eszme egy a mundér
- a munka dicsőség dolga
mindenkinek jár egy kis bér -
hullni mentek mind a frontra

amikor a hitem hagyott
kínom nem ablakba raktam
szárnyam tört le szégyen a folt
megingott a föld alattam

szürke még fakóbbra kopott
új rend rendre falnak szaladt
lelkemmel az ördög holott
kőrmöm kapart meszes falat

manapság már pénzzel ölnek
jó hogy még meg s magam vagyok
mert az égről időközben
hullni mentek a csillagok

2006. szeptember 23.

MÓRITZ MÁTYÁS

Az ajándék

Nem igazán érezte sértve magát azért, mert pár darab tízest leszámítva, nem volt semmi a kalapjában, és azt a pár darab aprót is ő dobálta bele, hátha valaki kedvet érez szaporítani a számukat. De nem akadt senki adományozó jó lélek, csak a sok, már megszokott, lenéző, vagy rá sem hederítő szempár. De ma ez sem érdekelte. Ma csak azért jött le és kuporodott a helyére, mert elköszönni jött, utolsó pillantást vetni az aluljáróra és társaira, és a mindig siető, szitkozódó, lökdösődő, egybefüggő embertömegre.

Hosszú percekig csak szemlélődött, magába vésve az arcokat, a mozdulatokat, egy-egy szót, és még a szagokat is magába szívta, akármilyen elviselhetetlennek is tűnt az mások számára. Ő már megszokta, és ha furcsán hangzik is, megszerette. Hozzá tartozott, mint a borosüveg. Mikor megunt az üldögélést, hátára vette a táskáját, óvatosan, vigyázva, nehogy kárt tegyen a tartalmában. Komótosan, egykedvűen ballagott fel a lépcsőn, még utoljára visszasandítva. Villamosra szállt, de nem zavartatta magát, hogy többen elhúzódnak mellőle, hogy többek az orrukot fogták be, vagy legyeztek maguk előtt, sőt olyan is volt, aki sietve leszállt, és inkább bevárt egy másik villamost. Egy nap utazgatva, kinézett magának egy elhagyatottnak és kietlennek tűnő helyet, ami tulajdonképpen egy kis erdő volt. Úgy gondolta, a célnak ez is megfelel. Nem akart nagy feltűnést, nem akarta, hogy a többiek irigykedjenek, vagy ne adj' Isten, elvegyék a táskáját, és még jól helyben is hagyják, azért, mert a kincséről nem szólt senkinek, mert nem osztotta meg velük. Lekászálódott a villamosról, és az erdő felé ballagva átfutott az agyán, hogy miért is adhatta neki ezt a kincset a trafikos, mikor behívta őt az utcáról. Enni és inni is adott neki, ami bár nem szokványos, de nem is olyan meglepő, mint az, hogy valaki, egy vadidegen, ilyen értéket csak úgy a kezébe nyom. Hálás volt persze, de nem tudta, hogy mit csináljon vele. El is adhatta volna, vagy az első kukába gyömösözlhetette volna, mert mi a csodát kezdjen a táská tartalmával. De most már mindegy. Döntésre jutott. A sűrűbe ment, meg-meg karcolva magát egy-egy ággal. Levette táskáját, és lekuporodva kinyitotta. Nagy levegőt vett, és mintha nem tudná, mit is rejt a sűrű batyu, úgy pillantott bele, mintha egy karácsonyi ajándékot csomagolna ki éppen. Kivette a hófehér szárnyakat, a zsebéből egy zsebkendőt terített le, és arra rakta, nehogy bepiszkolódjon.

Forgatta jobbra és ballra is, újra és újra szemügyre vette és elgondolkozott, hogy nem hiányzik-e ez valakinek? Nem lopott-e? De most már ezen rágódni kár. Inkább ledobta kabátját és felcsatolta a szárnyakat a hátára. Büszkén kihúzta magát, csinált egy-két szárnyverést, de nem többet, nehogy magára vonja a figyelmet és nagyobb lármát csapjon, hogy észrevegyék. Bolondnak néznék az is biztos, és jól kinevetnék.

Az eladó a lelkére kötötte ugyan, hogy ha egyszer felszáll vele, többször nem tudja használni. Ez amolyan egyszer használatos, eldobható szárny, de mikor már a fák csúcsai fölött járt, és éppen az égre tört volna, belényílat a fájó és bosszantó felismerés, hogy nem hozta magával a sapkáját, amit otthagyt az aluljáróban. Hogy lehetek ekkora barom, ilyen ostoba, feledékeny! De nem volt mit tenni, leírt egy nagy kört az erdő felett, és leszállt a földre. A szárnyakat bevágta egy bokor alá, sietve felvette a kabátját és ballagott vissza a villamoshoz. Nem érdekelte, hogy többen ablakot nyitnak, hogy megjegyzéseket fűznek jelenlétéhez, hiszen most csak a sapka izgatta. De megnyugodott, mikor látta, hogy ugyanott van, ahol hagyta, és ha jól számolja, valaki egy tízest bele is dobott.

FUCHS IZABELLA

Görbe tükör

Buszon jár az ihlet, mivel nincsen lába,
ő verseimnek sárga paripája.

Hócsizmás emlékek dideregve fáznak,
néha melegük van, nagynéha megáznak.

Lelassít a szívem, zöttyen és kiszállok,
kilépek magamon, tétován megállok.

Szellemként bolyongok két világ közt zárva,
mindenkit szerettem, ezért lettem árva.

Csalódtam ezerszer, pottyantam a mélybe;
Örömmek, bánatnak vers lett, lám a vége.

SZÁJBELY ZSOLT

Megszólítva Ovidiust...

Ovidius-a Hold fényében eltűnve-mély
álom,kegyes átváltozás?
A földre fordult fagallyak láthatatlan
szószólója voltál.
Egyszeri pillanatok /diakép:korom-kórház
színben/ soha már vissza?

Tengerek időn túli toroka a horizont
peremén,korhadt fenyőgally,
méhviasz fényben forduló emlékezet-
ladikok.
Az önbecsülés Canossa-járása-mint plátói
szerelem,egyszeri és ismétелhetetlen...

KARAFFA GYULA

Kiment a ház az ablakon...

Kiment a ház az ablakon,
kezdődhet a lakodalom.
Aki eljött vigadozzon,
ne sarokban búslakodjon.

Aki nem jön a lagziba,
verje meg az istennyila.
Álljon félre orra szája,
púp nőjön rá a hátára.

A menyasszony ma még asszony,
holnapután komámasszony.
Felköti a főkötőjét,
siratja a szeretőjét.

Domborodik a köténye,
reágondol a bölcsőre.
Ne sírj fiam, tente-tente...
Azt se tudja, ki nemzette.

Rózsabokor, tüskés ága,
aki aztat megszagolta,
ne keresse, melyik volt a'
ki a sebet rajta szúrta.

Kiment a ház az ablakon,
kezdődhet a lakodalom.
Aki eljött vigadozzon,
ne sarokban búslakodjon.

Aki nem jön a lagziba,
verje meg az istennyila.
Álljon félre orra szája,
púp nőjön rá a hátára.

SZÉKÁCS LÁSZLÓ

Zöldkarc

ha olvasnád firkáimat,
műanyag szatyrokra és
műanyag szemetes zsákokra
nyomtattatnád, festetnéd
őket, minden oldalukra,
úgy három dimenziósra

így mindig veled lennék

ha becsülnéd is firkáimat,
akkor citrom háttérre,
csupa fekete nagybetűvel,
műanyag festékekkel

mindet babér koszorúzva

ha szeretett költőd is lennék,
a negyedik dimenzióba tennél,
így műveimmal felkent zacskóid,
szatyraid és szemetes zsákjaid
mielőbb szemétre vetnéd,
és azok e szent dombokon
lebonthatatlanul turkásznak

régésznek igeként maradnának

VÉGH JÓZSEF

Nőtincs, üdülőfalu a Cserhát szívében

A Vác felől érkezők, a Lókos-patak mentén fekvő települést a 2-es számú útról leágazó bekötőúttal érhetik el. A Cserhát lankái közt megbúvó falu kiválóan alkalmas a pihenésre, kikapcsolódásra. A közelmúltban kialakított, több mint ötven hektáros vízfelületű tó egyaránt alkalmas csónakázásra, vízi sportokra, és a horgászoknak is bőséges zsákmányt ígér. A falu fekvése ideális. Budapesttől ötven, a szlovák határtól mintegy harminc kilométerre található. Közel a Naszály hegység, s a háttérben a Börzsöny magaslatai kéklenek. A szomszédos falvak is bővelkednek látnivalókban. Felsőpetény története összefonódott Mindszenty bíboros emlékezetével. Alsópetény a Werbőczy István emlékművel, Ősagárd a máig élő szlovák hagyományaival büszkélkedhet, de érdemes megtekinteni a nógrádsápi középkori templomot, a bányai szlovák, a berkenyei német tájházat, vagy akár a megyének is nevet adó nógrádi várat.

A község történetéből

A falu nevének eredete bizonytalan. Kiss Lajos szerint valószínűleg egy szláv név birtoklást kifejező származéka, de meglehet, hogy a „neteà” szóból származik, melynek jelentése „nem folyó víz”. A századok folyamán szerepelt a forrásokban Neutyck, Neutich, Neutech, Newtech, Nittisch, Nitiè, Nöténcs alakokban. A helyi szájhagyomány szerint a falu határában lévő Zsukma-völgyben, a Török-dombon állt a nógrádi basa háreme. Az ott raboskodó magyar lányok hajfonataikból kötelet készítettek és azon ereszkedtek le a kastély ablakából. Menekülésük közben hajfonataik szétszóródtak, s ezért nevezték el a törökök a települést Nötincsnak. A romantikus legendát valószínűleg az is táplálta, hogy Borovszkynál, a jeles megyemonográfiában olvashatjuk, hogy a török hódoltság alatt a nógrádi bégnek kéjlaka is volt a községben.

A falu határában csiszolt kőkori szerszámokra bukkantak, s egy vezeték ásása folytán későavari leletek is felszínre kerültek. Első ismert földbirtokosa a gyulazombor nembeli Sebret fia, Erdő volt. A helységről szóló első ismert adatunk 1317-ből való, amikor az ő magvaszakadtával I. Károly király a Balogh nemzetségbéli Rimaszécsi Széchy családnak adományozta a birtokot, több más településsel együtt.

1329-ben ezekre a birtokokra új adománylevelet állít ki Dénes királyi étkefogómester, Hasznos és Miháld várnagya, továbbá testvérbátyja, Péter, Nógrád vármegye főispánja részére.

Zsigmond király IV. Miklós személyében - 1415. március 24-én Konstanzban kelt oklevelével – visszaadta a Széchy családnak Nötincset, Göd, Szöd és Kesző, Dunakeszi birtokokat a római német császári méltóság megszerzése érdekében tett fáradozásaiért.

Széchy Istvánnak ismét csak nem lévén fiági örököse, János király a hívének, Werbőczy Istvánnak adományozta Nötincset 1535. február 19-ikén. A jogtudósoknak számos településen voltak birtokai Nógrád megyében. A hagyomány szerint a szomszédos Alsópetényben írta legjelentősebb művét, mely Tripartitum néven évszázadokon át alapja volt a törvénykezésnek.

Werbőczy István

Werbőczyt a Ráskay család követte a nőtincsi birtokosok sorában. A falu a XVI. század közepén a török hódoltsághoz tartozott. Az 1562–63. évi török kincstári adólajstromok szerint 30 adóköteles háza volt és 1592-ben Mohamed bin Juszuf és Hüszsein bin Hasszán hűbértartokaihoz tartozott. 1598-ban a Sáros megyéből származó böki Paczoth András volt a földesura, ki 1588-ban Szikszónál harcolt, s a Zemplén vármegyei nemesség vezére volt. Meghalt az 1593. évben, midőn Fülektől téli szállásra vezette a seregét. Kassán temettetett el. Nejétől, Balassa Máriától három gyermeke maradt, kik közül egyik - valószínűleg Ferenc - éppen halálát követően született.

A község legrégebb pecsétje 1612-ből való. A „Nőtincsi bírák pecsétje” egy püspöksüveges fejlet – minden bizonnyal a templom védőszentjét, Szent Mártont – és a templom képét ábrázolja.

1633–34-ben ismét török uralom alatt, a nógrádi szandzsák községei között találjuk a falut, négy adóköteles házzal. A hódoltság végén is 20 forint dézsmát fizetett.

1660-ban a falu fele része a balassagyarmati gróf és báró családhoz tartozó Balassa Imre birtoka volt. Feljegyezték róla, hogy *„szilaj vére gyakran féltelenségre ragadtatott. Több kihágása után, mikhez tartozott, hogy Wesselényi nádortól félni nem akart, és ezt többször bosszant, mint Tökölyi párthíve hűtlenségen javait veszi el. 1674-ben bemenekül Erdélybe, honnan azonban Kapu György, kinek kezeiben voltak erdélyi birtokai, cselszövénnyel kiijeszti”*.

A Balassa család címere

1688-ban Jeszenszky Mihály, Eszterházi nádornak titkára - 1687-ben ítélőmester volt - nyert „Nőténccs” helységre nádori adományt.

A török után siralmas kép tárult a vidékre tévedő utas elé. A falvak népe elmenekült, vagy elpusztult, a házak összedőlve, a földek elhanyagolva. A vész multjával lassan szállingóztak vissza az elmenekülők, s a veszteségek pótlására szlovák telepések is érkeztek. 1715-ben 16 magyar, 1720-ban 20 magyar és öt tót háztartását írták össze.

1770-ben gróf Balassa Pál, báró Révay Kristóf, Bacskády Pál, Gyurcsányi Ignác, Dobóczky László, Hódossy József és Podhorszky János voltak az urai, 1826-ban Gyurcsányi Gábor másodalispán, később pedig Tarnóczy Kázmér.

A Balassa család ősrégi magyar család, melynek neve történelmünk majd minden lapján olvasható. Eredetét Bõngér (Bunger) kun vezér Bors fiától származtatják. Leszármazását a család levéltári adatai szerint kétségtelenül az 1224-ik évig szakadatlan láncolatban lehet fölvenni, mert alig van családunk, mely régibb és a tatárjárás óta éppúgy helyben maradt levéltárral dicsekedhet, mint a Balassáké Kékköben. Sőt a tatárjárást megelőző időkben is mutathat föl okleveleket.

A Révay család egyike Magyarország legrégebbi nemzetségeinek. Legelső ismeretes őse bizonyos Jákó, vagy Jakab volt, ki Bél Mátyás szerint 1163-ban élt.

A Gyurcsányi család az eredetét Trencsén vármegyéből származtatja, és azon megyei Moysfálváról írta nevét. Az 1800-as évek közepén volt nőtincsi birtokos gróf Crouy Kelemen Pál huszár főhadnagy, máltai lovag, moysfalvi Gyurcsányi Teréz férje. Családjá az árpádházi királyokkal való rokonságig vezeti vissza a családfáját.

A Bacskádyak eredetüket Trencsén vármegyéből veszik. A családnak nevezetesebb tagjai volt Bacskády Pál, ki Bars megyei alispán volt 1755. és 1760. között.

A Dobóczkyak első sorban Heves megyében bírtak jelentősebb birtokokkal.

Hódossy, másképp Szabó család férfitagjai Rákóczy Györgytől nyertek 1651-ben címeres nemes levelet. Ezeknek utódai közül Hódossy József, nemességéről 1724. augusztus 28-án Nógrád megyétől nyert bizonyítványt. Mivel azonban az egész bizonyítvány Rákóczy György armálásán alapult, az 1726. augusztus 1-én tartott nemesi vizsgálatkor a vármegye a bizonyítványát visszavonta.

A Podhorszky család Trencsén vármegyei kuriális nemes család. Nógrád megyébe már a 18. század elején beszármazottak, valószínűleg Podhorszky Ferenc személyében, ki 1725. és 1733. közt Nógrád vármegye szolgabírája volt. Ferencnek volt fia István, ki 1720-ban Petényben lakott és 1755-ben a nemesi összeírásban is szerepel. Nőtincsen 1815-ben Podhorszky Gáspárt találjuk. A családnak ez az ága Gáspárnak leányában, Zsuzsannában, Majer József nejében, 1848-ban kihalt Nőtincsen.

A Tarnóczy család legrégebbi törzs-őseit Orosz-lengyelországból eredeztetik. Ezen származtatás szerint a családnak magyarországi ismert őse a honfoglaló Árpád hadával beköltözött és Moson megyében Oroszvárott letelepedett ruténeknek vezére volt.

A 19. században újabb családok jelentek meg a falu életében. Birtokos volt itt Likovics Gábor, Somogyi Ferenc, Májer József, csúzi Kelecsényi Gáspár, a madagaszkári királyi rokonsággal büszkélkedő Benyovszky Alajos, a Nyitra megyei Balogh család, Balás István, Simonyi Thádé és kapui Kapu Dániel.

Az 1820-ban megjelenő Mocsáry-féle jeles megyemonográfia ezt jegyzi fel a községről: „*Erdős hegyek közt fekvő tót falu. Gyurcsányi Gábor másod Al Ispán birtoka, a' kinek lakása is itten vagyon. A' szántást vetést szorgalommal folytatják lakossai. Szőlő hegyek savanyú borral jutalmazza meg a' munkás ember' fáradtságát. A' R.C. száma 861, 's az 1720. eszt. óta anya-templomjuk vagyon; laknak még itt 18. Ev. és 18. Zsidók. Itt most Iványi János a' Plébános.*”

Az 1848/49-es szabadságharc után felállt a honvédsereg. A szeptember 21-én Balassagyarmaton megtartott teljes hatalmi választmányi ülés kivetette a községenként állítandó újoncok számát. A kékkői járásra eső 944-ből főből Nőtincs községének tizenötöt kellett kiállítania. A szabadságharc után – mintha nem lett volna elegendő a sok megpróbáltatásból – újabb csapás várt a volt honvédekre. 1849. októberében a császári hadsereg főparancsnoksága elrendelte, hogy „*a felkelő seregben szolgált minden egyén előállítandó és a hadsereg állományába osztályozás nélkül besorozandó*”. Valóságos hajtóvadászat indult meg a volt honvédek után, kik közül sokan inkább vállalták a bujdosó életet, hogy szegénylegényként, betyárként a Börzsöny rengetegeibe meneküljenek.

A forradalmi gondolat bukása után folyamatosan felügyelték mindazokat, akik bármi szerepet vállaltak a szabadságharc során.

Egy 1850. március 2-án kelt Nógrád megyei jelentés arról ad hírt, hogy az alsóbb osztály tagjai nemigen mozgolódnak, de a „míveltebb osztály” képviselői közt már nem ily megnyugtató a helyzet.

A szabadságharc bukását követően összeírták a volt honvédeket. Az 1850. április 6-én kelt feljegyzés szerint Nőtincs községből összesen tizenöten szolgáltak a honvédseregben. Weiser Ferdinánd helyettes jegyző az alábbi névsort jelentette a volt honvédekről.

Bognár István mint alkalmatlan felmentetett a katonáskodástól
Teknős János mint alkalmatlan felmentetett a katonáskodástól
Bubinka Mihály mint alkalmatlan felmentetett a katonáskodástól
Gál József besoroztatott
Szcserbik János besoroztatott
König József besoroztatott
Bacsik Mihály magát jelentése után 1 hétre meghalt
Majnik Károly pesten besoroztatott
Adancsek /valószínűleg Adamcsek/ Pál besoroztatott
Levák István besoroztatott
Toldi Mihály mint alkalmatlan felmentetett a katonáskodástól
Kemety István Gyarmatra való szállításkor az úton elszökött, nem tudatik holléte
Újfalusi István felmentetett mint alkalmatlan
Janek Mihály besoroztatott
Erdős József felmentetett mint alkalmatlan

Toldi Mihály szerepel a nézsai lajstromban is, ott azonban nem tudnak felőle részletes adatokat, csak annyit jegyeztek meg, hogy Nőtincsen szolgál.

Az 1900-as évek elején Scitovszky János örökösei és Nagy Amália a falu nagyobb birtokosai.

1945-tel véget ért a nőtincsi földbirtokosok története. Az Ordódyak leszármazottja kitelepítettként élt néhány évtizeden keresztül, büszkén viselt szegénységben a faluban. A helyi önkormányzat támogatta a családot.

Az 1813. évben egy földrengés rongálta meg a falu házait, 1873-ban a kolera, és 1896-ban nagy tűzvész okozott itt károkat, s az első, majd a második világháború is számos családban hagyott gyászos emléket.

Az első világháború nőtincsi áldozatainak emléktáblája a templom falán

A második világháború áldozatainak fájdalmasan hosszú névsora

Látnivalók a községben

A római katolikus templom

A római katolikus templom 1415-ben épült, a sok átalakítás tönkre tette eredetiségét. Ma már csak a sekrestye bejárata, s a pastoforium alakja emlékeztet a gótikus vonásokra.

1542-ben plébánosa 1 forint hadiadót fizetett. A plébánia adatai szerint a XVI. század végén 30 évig tető nélkül állt. 1690-ben helyreállították, majd 1720-ban átalakították. Az 1725-ös és 1776-os Canonica Visitatio szerint a reformátusok használták. A falu lakói ugyanis a hódoltság időszakában reformátusokká lettek. Pongrácz püspök az 1675. évi Informatiojában számba vette a török utáni helyzetet. Jelentése szerint a katolikus templom igen szép, nincs fedele és református prédikátor működik benne. Ekkor 66 táblából álló festett, kazettás mennyezete volt. A plébániát 1724-ben állította vissza Berkes András püspöki vicarius, a nőtincsi birtokos Balassa grófok segítségével. Az elkobzott templom református hívei Kosdra költöztek.

1734-ben Szent Márton tiszteletére szentelték fel. A 316 táján Savariában /a mai Szombathely elődjén/ született. Itáliában, Páviában nevelkedett. Már tíz éves korában - szülei tudta nélkül - felvetette magát a hitjelöltek sorába. Közismert róla a történet, mi szerint köpenyét kardjával kettévágva adta azt át egy koldusnak Amiensben egy fagyos téli napon. A következő éjjel megjelent neki az Üdvözítő a koldusnak adott fél köpenyben.

A templom szentélye és sekrestyéje a felszenteléskor boltozott, a templombelső mennyezete gerendás volt. Tornya nem volt, két harangja a házak közötti haranglábon hirdette az istentiszteletek kezdetét. A plébános háza ekkor már lakhatatlan volt. A 18. század folyamán építették meg a templom tornyát. A 19. század eleji alaprajzon már áll a torony, s a szentély is sokszögletű.

A keletelt templom kis dombon áll. Főbejárata kettős egyenes záródású, az előreugró homlokzati toronyból nyílik. A tornyot egyszerű gúlisak fedti, sarkait falsávok, az oromfalakat szögletes voluták díszítik. A hajó oldalfalainál két-két támpillér helyezkedik el. A szentély keskenyebb, egyenes záródású, déli oldalon csúcsíves, kökeretes, keleti oldalon mérműves ablak látható. Az északi szentélyfalhoz sekrestye kapcsolódik. A hajó három boltszakaszos, az első szakaszban áll a pilléres karzat. A diadalív és a sekrestyeajtó csúcsíves. A keresztboltozatos szentélyben 1976-ban gótikus szentségtartó fülkét és körülötte XVI. századi falképtöredékeket tártak fel. Berendezéséből a népies faragású, rokokó szószék jelentősebb. Előlapján a magvető domborműve. Figyelemre méltóak a keresztelőkút barokk fa-szoborcsoportja: Krisztus megkeresztelése, valamint az újabb keletű szép festett üveg ablakok.

A plébánia épülete a 18. század végén épült. Historia Domusa a második világháború alatt megsemmisült.

A keresztelőkút szobordíszje

Gótikus pastoforium a templom falában

Szent Flórián szobor a volt iskola falában

A templommal szemben, az egykori katolikus iskola falában kialakított fülkében látható Szent Flórián nagy méretű későbarokk stílusú szobra. 1780 körül készült az alatta lévő relieffel együtt a korábbi tűzvészek emlékezetére. 1869-ben nyert elhelyezést ebben a szoborfülkében, melynek síkja előreugrik az épület falából. A fülke ívét párkány és fogsoros dísz tagolja, ez utóbbihoz hasonló a Scitovszky kúria főhomlokzatán található fogsoros kerethez. A szobor anyaga homokkő, festés nyomai láthatók rajta. Magassága 140 centiméter. Alatta kőből faragott, vaskarmokkal lefogott barokk relief van elhelyezve.

Szent Flórián római tiszt volt, ki magas beosztásban szolgált a római birodalomhoz tartozó Noricum provinciában, a mai Ausztria területén. Diocletianus császár üldözései idején – megvallva keresztény hitét – önmagát jelentette fel. Kétszer megkorbácsolták, elevenen megnyúzták, majd a nyakára egy nehéz követ kötve az Enns folyó vizébe vetették. Holttestét egy vallásos nő találta meg, aki el is temette őt. Relikviáit később a Linz közelében lévő Szent Flórián Ágoston-rendi prépostságba vitték. A hagyomány szerint ereklyéi Rómába kerültek.

Szent Flórián védőszentje mindazoknak, akiket vízbefúlás, ár- és tűzveszély fenyeget. Ausztria és Lengyelország patrónusa. A művészetben többnyire úgy ábrázolják, hogy kezét egy malomkőre teszi, vagy épp e nehezékkal a vízbe dobják. A kelet-európai ábrázolása szerint égő házat olt egy kezében tartott dézsával.

A Gyurcsányi – Scitovszky kastély

A klasszicista jellegű, L- alakú épület 1809-ben készült. A Nőtincsen akkor birtokos Gyurcsányi család építtette. A főhomlokzatát képező rövidebb szárny közepén fogsoros keretezésű timpanon, alatta kettős féloszlopok helyezkednek el. Az oszlopok szélességében az udvari oldalon háromszög oromzatú középrizalit készült. A hosszabbik szárny végfalán négy féloszlop felettük attika látható. Lizénák és a nyílások felett kiemelt faltükrök tagolják az oldalfalakat, az épületen széles, tagolt, koronázópárkány fut körbe. Két helyiségből álló kis oldalépitmény csatlakozik a rövidebb szárny déli végéhez. Mindkét épületszárny egymenetű, az udvari falak mentén haladó, de néhol helyiségekkel megszakított folyosóval. Két szoba süvegboltozatos. A kastélyhoz tartozó szép angolpark természetvédelmi terület.

Az épület 1859-ben került a Scitovszkyak birtokába. Tőlük vette meg özvegy Hönich Henrikné született madarasi Beck Irén bárónő, kinek családja a múlt században kapta a nemességet és bárói rangot. Néhai férje a Concordia gőzmalom vezérigazgatója volt, 25 éven keresztül vezette a malmot. Nagy tekintély volt a szakmájában. A háború alatt kenyér és sörgyárat alapított és vezetője volt a katonai élelmezésnek. Nőtincsen a Scitovszky nemesi birtokot és kastélyt vette meg. Az uradalom területe akkor 2210 magyar hold volt. Ebből 727 hold az erdő, 80 hold legelő és a többi szántó.

Nepomuki Szent János és Szent Amália kápolnája

Nepomuki Szent János Közép-Európában sok hídon látható többnyire barokk kiképzésű szobor formájában, mely egy papot ábrázol, mutatoujját ajkára téve, mintegy csendre intve magát és másokat. A hidak szentje s a gyónási titok vértanúja ő. Közép-Európa legismertebb szentjei közé tartozik.

A legenda szerint Wolfflin János a kicsiny Pomuk (ma Napomuk) helységben született, Dél-Csehországban, 1350-ben. Jogi tanulmányainak befejezése után - annak ellenére, hogy szegény szülőktől származott - gyorsan haladt fölfele az egyházi ranglétrán. Mint egyházi méltóságot és jelentős szónokot egész Prága ismerte és szerette. IV. Vencel király felesége őt választotta gyóntatójául. A király kezdetben igazságos és jóakarató uralkodó volt, de egy sikertelen mérgezési kísérlet után bizalmatlanná és agresszívvé vált. Meg akarta tudni, mit gyónt a felesége. Mivel azonban János nem volt hajlandó megmondani, megkínóztatta és megölette, majd a Moldva folyóba dobatta. Prágában hunyt el 1393. május 16-án. Egy csodás fényjelenség jelezte a királynénak, hol keressék a holttestet. Egy másik változat szerint a Moldva leapadt annyira, hogy megtalálhassák. A Szent Vid székesegyházban temették el. A legenda úgy tudja, hogy kénytelenek voltak sírját ráccsal elkeríteni, mert aki tisztességtelen szándékkal lépett síremlékéhez, azt Isten súlyos büntetése érte. A nőtincsi kápolnára is hasonló okok miatt került vasrács: egy ízben ugyanis már ellopták a benne lévő szobrokat. Szenttéavatási eljárását már a 16. században elkezdték, de csak 1729-ben fejezték be, miután az ereklyék tisztelete a huszita mozgalom és a harmincéves háború ellenére is egyre nőtt.

Szent Amália eredeti neve Analberga, melynek jelentése szeplőtelen. Az Amália a germán eredetű név becéző rövidülése. A mai Belgium területén élt. Witgát lotharingiai hercegnek volt a felesége. Három gyermeke volt. Az egyik szent Adalbert, vagy másként Emebert, cambrayi püspök, a másik szent Renildisz apáca, a harmadik szent Gudula, ki szintén apáca volt. A maubeugi kolostorban halt meg 690-ben. Teste Bingenben nyugszik.

Az új látnivaló: a Nőtincsi tó és környéke

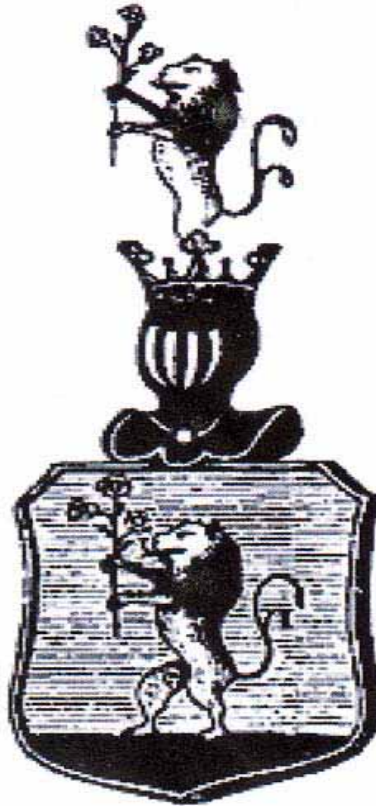
A falu fekvése, a festői környezet önmagát kínálta egy üdülő-, pihenőközpont megvalósításához. A Lókos patak vizét egy tározóban felfogva az önkormányzat a közelmúltban kialakított egy 51 hektáros felületű tavat, melynek környezetét az idegenforgalom és vendégfogadás minden kellékével ellátta. Ma már korszerű infrastruktúrával, szépen parkosított partszegéllyel, kerékpárút-hálózattal, csónaktárolóval és egy kényelmes vendégházzal fogadja látogatóit. A horgászat kedvelői mindig bőséges zsákmányra számíthatnak. A tó közelében egy folyamatosan bővülő élménypark épül állatsimogatóval, indiántáborral, lovaglási lehetőséggel, a természetközeli életmód mintapéldáival.

Nevezetes nőtincsiak

Moysfalvi Gyurcsányi Gábor

Királyi tanácsos és bíró, Gyurcsányi Ignác és Blaskovich Teréz fia. Nógrád megyénél kezdte hivatalos pályáját. 1818-ban másod-, 1828-ban pedig első alispánná választott, és e hivatalát 1832. május 25-ig viselte. Akkor búcsút véve a megyétől királyi tanácsos és a királyi tábla ülnöke, később altárnok, majd végül a hétszemélyes tábla ülnöke lett. 1850-ben visszavonult nőtincsi birtokára, hol 1853. október 19-én életének 66. évében meghalt. Az 1825. és 1830. országgyűlésen megyéjét képviselte és szónoklataival kitűnt, az 1825. évben felszólalt a protestáns tanulók érdekében, kik a külföldi egyetemektől elzártnak és a nagyobb hivatalokban nem arányosan alkalmaztatnak. Javasolta egyebek közt azt is, hogy a Ludovica akadémiában hozzák be a katonai nevelést.

A Gyurcsányi család címere

Nagykéri Scitovszky János

Országgyűlési képviselő. Édesatyja Scitovszky Márton Baranya megye alispánja, majd követe és főispánja volt. 1850. május 6-án született Pécsen. Gimnáziumi tanulmányait Pesten a piaristák konviktusában, a jogot az egyetemen végezte. Önkéntesi évét a 3. dragonyos-ezrednél szolgálta le. 1872–1875 között a nógrádi járás szolgabírája volt; ezen állásáról leköszönve, Nőtincsen gazdálkodott. 1876-ban vármegyei közigazgatási bizottsági tagnak választott meg. 1878-ban első, 1881-ben másodízben választott meg egyhangúlag a nógrádi kerület országgyűlési képviselőjévé, s mint ilyen Apponyi Albert pártjához csatlakozott. Aktívan részt vett a párt életében, elsősorban a közigazgatási, valamint közigazgatási kérdésekkel foglalkozott. 1884-ben alispánná történt megválasztása után lemondott a képviselőségről. Mint képviselő a mérsékelt ellenzékhez tartozott és a pártnak ő volt a jegyzője. Alispáni állását 1895-ig viselte. Kiváló adminisztrátornak bizonyult, megkészserezte a vármegyei pénztárakat, rendezte a kórházügyet és sokat dolgozott az egyesületi téren is.

Tizenkét évi alispánság után, mely alatt a III. osztályú vaskorona-rendet kapta, 1896-ban a balassagyarmati kerületben fellépett a képviselőségért vívott versenyben, de Latkóczy Imrével szemben kisebbségben maradt. Tevékeny részt vett az országos magyar gazdasági egyesületben, amelynek igazgatósági tagja s a közgazdasági alosztályának egyik alelnöke, a magyar földhitelintézet Nógrád megyei vidéki választmányának elnöke, a magyar mezőgazdák szövetségének igazgatósági tagja, majd alelnöke, a Hangya fogyasztási szövetkezet felügyelő-bizottságának tagja, a felvidéki tót közművelődési egyesületnek választmányi tagja, a nógrádi nemzeti casino, a Nógrád megyei múzeum-egylet másodelnöke, a Nógrád megyei gazdasági egyesület alelnöke és több egyesületnek tiszteletbeli tagja volt. A fúzió alkalmával belépett a szabadelvű pártba és ennek programja alapján az 1901. évi általános választásokon a nógrádi kerület egyhangúlag választotta meg képviselővé, a nógrád vármegyei ellenzék pedig tiszteletbeli elnökévé. Alkalmi beszédei a helyi lapokban, az országgyűlések pedig a Naplókban jelentek meg. 1903. május 11-én halt meg Budapesten.

Scitovszky Tibor

Politikus, külügyminiszter. Nőtincsen született 1875. június 21-én. A budapesti és a párizsi egyetemen végzett jogi tanulmányokat. 1889-ben a kereskedelmi minisztériumba került, ahol főként kereskedelempolitikai kérdésekkel foglalkozott. 1920-ban a külügyminisztériumba helyezték át. Mint delegátus részt vett a béketárgyalásokon. 1922-ben kereskedelmi minisztériumi államtitkár, 1923-ban a Magyar Általános Hitelbank ügyvezető igazgatója. 1924. november 16. és 1925. március 17. között a Bethlen-kormány külügyminisztere, majd a Magyar Általános Hitelbank vezérigazgatója, alelnöke, 1944-től 1947-ig elnöke volt. 1927-től felsőházi tag. A bankok államosítása után az USA-ba távozott. Los Angelesben hunyt el 1959. április 12-én.

Scitovszky Béla

Belügyminiszter, a nemzetgyűlés elnöke, nagybirtokos. Budapesten született 1878. április 23-án. A budapesti egyetemen szerzett államtudományi doktorátust. 1902-ben Nógrád vármegyében szolgabíró, 1907-től főszolgabíró. 1910-ben munkapárti programmal képviselővé választották. Az 1922-es választáson egységes párti programmal szerzett mandátumot. 1935-ig tagja a képviselőháznak, 1917. júliusától 1918. novemberéig a képviselőház, 1922. júniusától a második nemzetgyűlés alelnöke, 1922. augusztusától elnöke. 1926. október 15-től 1931. augusztus 24-ig a Bethlen-kormány belügyminisztere. Számos részvénytársaság igazgatósági tagja volt. Országszerte számos utcát, teret, lakótelepet neveztek el róla. Budapesten hunyt el 1959. augusztus 20-án.

Nemcsiczi Balogh Alajos

Honvéd hadnagy. Uszorban, Pozsony vármegyében született 1826-ban. A szabadságharc kitörése után jelentkezett a honvédsereghez. 1849. augusztus 29-én hadnaggyá nevezték ki a komáromi várőrségnél alakult 203. honvédzászlóaljban. Az 1850-es években Pereszlénnyben gazdálkodott. A kiegyezés évében szerepel a Sopron megyei Honvédegylet tagjai között. Ezt követően Nőtincsi birtokán gazdálkodott, s itt is hunyt el 1905-ben.

A családi hagyomány szerint egyik őse vidám természetű, nagy kuruc vezér, Balogh János nevű elődje pedig követ és Nógrád várkapitánya volt.

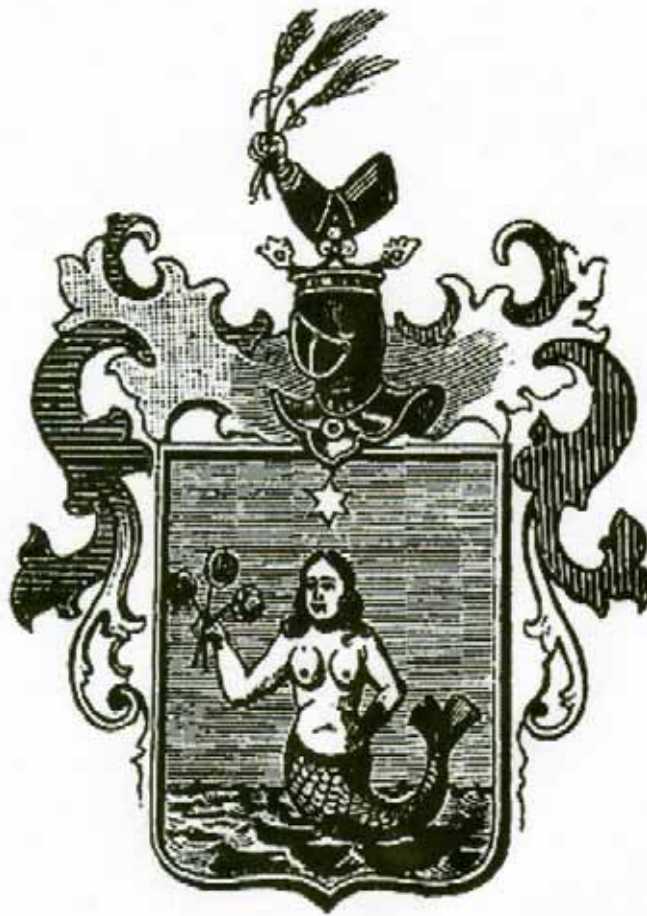
Majer Károly

Ügyvéd és közbirtokos, 1830. jan. 14-én született Nőtincsen. Gimnáziumi és bölcséleti tanulmányait Vácott, a jogiakat pedig Pesten és Győrött végezte 1846-ban. Az 1847. évi országgyűlés megnyíltával Nógrád megye követi mellett mint írnok működött Pozsonyban. Az 50-es években a belgiumi katolikus gyűléseken keltett szónoklataival általános föltűnést, miért is érdemeinek elismeréséül a Szent-László-Társulat elnökévé választotta. Nógrád megye bizottságának tagja volt. 1871-ben mint a váci egyházmegye egyik világi képviselőjeként aktívan részt vett a katolikus autonómia kongresszus munkálataiban.

A 40-es évek elején Ilucz Oláh János Nemzeti Újságában mint a napi események írója működött és Pozsonyból is e lapnak a rendek táblájánál parlamenti tudósító volt. Cikkei, beszélei a győri Hazánkban, a Pesti Divatlapban, a Pesti Naplóban, a Budapesti Hírlapban, a Hölgyfutárban, a Divatcsarnokban, a Kelet Népében, a Magyar Tudományos Értekezőben, a Havi Szemlében, a Magyar Sionban és a Magyar Államban jelentek meg. Gyakorta használta a Nőtincsi álnévet.

Irodalmi munkásságának legjelentősebb fegyvertényei a franciából való fordításai. Lefordította Dumas „A fekete tulipán” című művét, Lacordaire egyházi beszédeit és Nicolas, „A kereszténység bölcsészeti tanulmányozása” című írását.

1890. december 29-én halt meg Nőtincsen.

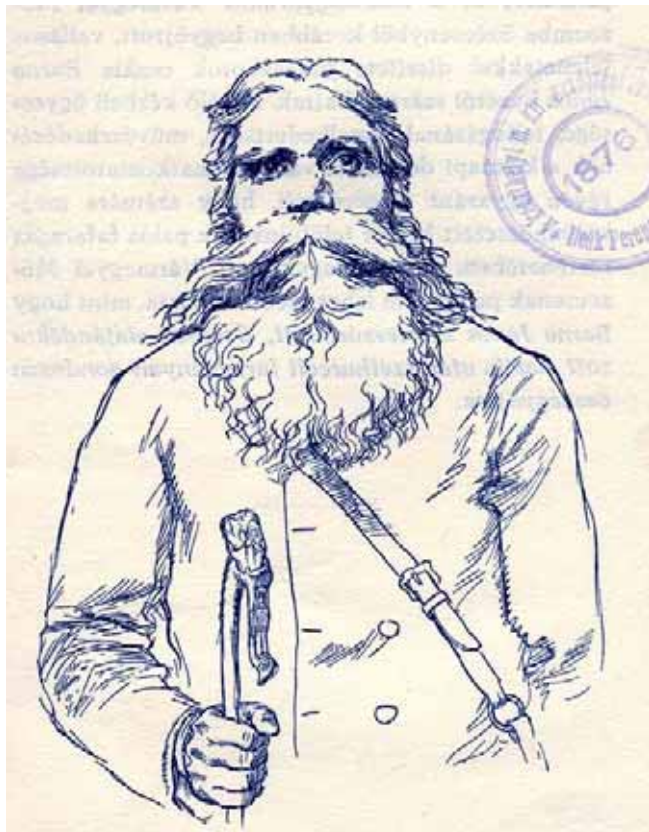
A Majer család címere

Barna János

Barna János, a fafaragó naiv művész Pusztaberkin született 1853. február 5-én. A magyar Néprajzi Lexikon méltatása szerint a felföldi pásztorművészet egyik kiemelkedő alakja volt. Juhászcsaládból származott. Többfelé szolgált, mint a juhászberek általában. Harminc éven át uradalmi számadójuhász volt. Juhászkodása minden állomáshelyét nem ismerjük. Legtöbbet a Nőtincshez tartozó Kapáskúton élt, de mikor szeretett gazdáit, a Scitovszky család bérbé adta a gazdaságát, Zsélyre szegődött, majd mikor ismét visszavették azt, újból megjelent. Leánya visszaemlékezése szerint a kegyelmes úr nagyon szerette őt, látogatásakor még az ebédlőasztalához is leültette. Scitovszky Béla belügyminiszter még egy díszmagyaros képét is neki ajándékozta. Domború faragással díszített juhász kampók, pásztorbotok, gyufatartók, apró szobrocskák maradtak fenn tőle, illetve ismertek leírásból. Szinte kizárólag vallásos témákat dolgozott fel. Emlékét Madarassy László tollából ismerjük elsősorban, ki „Barna János a fészületfaragó” címmel jelentetett meg 1934-ben életéről egy könyvecskét a Palóc könyvtár sorozatindító első számában.

A korabeli juhászcimborák határozottan állították, hogy Barna János éppoly dévaj, mulatozni szerető, jó kedélyű ember volt fiatal korában, mint minden más hasonló társa a környéken. Nőtincs és Rétság közt félúton állott az az aprócska település, melyet Lókosnak neveztek, s amelynek csárdája sokat látott az utazók, betyárok, juhászok mulatozásaiból. A könnyen szerzett pénz hamar gazdát cserélt itt. Azt mesélik, hogy egy-egy ilyen mulatozás után az italozók gyakorta hajba kaptak. Egy ilyen összetűzés következményeként Barna Jánosnak is több esztendeig kényszerű tartózkodási helye volt a gyarmati fogház. Családjának leszármazói persze nem így emlékeztek vissza erre. Sokkal inkább azt hangoztatták, hogy szent ember volt, ki kizárólag a vallásos elveit követte és hirdette azt a maga sajátos módján. Barna János ugyanis a tömlőben megtanult írni és olvasni, s egész későbbi életében bűnbánatot tartott. Hosszúra növesztette haját, szakállát, hogy ő maga is hasonuljon az általa faragott ábrázolásokhoz. Fogadalmát megtartva a későbbiekben kizárólag vallási jelképeket, szentképeket faragott tárgyaira.

1931. április 15-én temették el a nőtincsi temetőben. Búcsúztatásra sokan eljöttek az egész környékből.

Barna János, a fafaragó pásztor

Nőtincs község címere

Felhasznált irodalom

- Bona Gábor: Hadnagyok és főhadnagyok az 1848/49. évi szabadságharcban, Heraldika Kiadó, Budapest, 1998.
- Dr. Borovszky Samu: /szerk./ Nógrád vármegye, Országos Monográfia Társaság, Budapest, 1911.
- Kiss Lajos: Földrajzi nevek etimológiai szótára, Akadémiai Kiadó, Budapest, 1988.
- Dr. Ladányi Miksa: Nógrád és Hont vármegye, Budapest, 1934.
- Mocsáry Antal: Nemes Nógrád Vármegyének Historiái, Geographiai, és Statistikai Esmertetése, Pesten, 1820.
- Nagy Iván: Magyarország családai czímerekkel és nemzedékrendbeli táblákkal, Pest, 1857.
- Nógrád megye története I-IV. Salgótarján.
- Radó Polikárp /szerk./ Az egyház szentjei, Palladis R.T. Kiadása, Budapest, 1940.
- Szinnyei József: Magyar írók élete és munkái, Budapest, 1897.
- Szomszéd András: Süvegemen nemzetiszín rózsa, Salgótarján, 1999.
- Szvirček Ferenc: Nőtincs, Mikszáth Kiadó, Horpács, 2001.
- Zólyomi József: A Nógrád megyei szlovákok, A Nógrád Megyei Múzeum Évkönyve, Salgótarján, 1983.
- Varga Lajos: A váci egyházmegye történeti földrajza, Vác, 1997.

CSEREPES ANDREA (CSANDI)

TÉRKÉP

Sokan voltunk az irodában, és még mindig jött egy-két kolléga. Hajnali fél hat volt, más napokon a portás sem jön be ilyen korán, ámde ezek már rég nem voltak átlagos napok. A csőd szélén állt a vállalat.

Utáltam a korai ébresztőt, utáltam a vezérigazgatót, a sürgős értekezleteit, és mélységesen utáltam azt, hogy a kávé mindig épp akkor fogy el, amikor a legnagyobb szükségem lenne rá. Az értelem aprócska morzsáit is képtelenség lett volna kiszitálni az elméből, ebben az állapotban, ezért csendben, az iroda virágmintás falának dőlve megpróbáltam éber maradni, és legyûrni fel-feltörő ásítózási ingeremet, miközben a többiek az íróasztalt bámulták. Pontosabban a terítőt, az íróasztalon. – Egy íróasztalt nem szokás leteríteni... – jegyezte meg Kellenené Mismink, a főmérnökhelyettes titkárnője. – ráadásul egy ilyen ízléstelen, rusnya terítővel.

A terítő élénksárga volt, halványkék szegéllyel és egy felismerhetetlen eredetű, zöld folttal a közepén. A vállalat vegyészeti kutatóinak egyike flegmán vállat vont.

– Ugyan ne mondja már, hogy ezen meglepődik! – vetette oda. – Háttérzön úrnak mindig is voltak furcsa szokásai. A fogasra akasztotta a túrabakancsát, és szombrérókat tartott a szekrény tetején!

– Hölgyeim! Uraim! Ez most teljességgel lényegtelen! Amennyiben Háttérzön mihamarabb nem kerül elő, tönkremegy a vállalat, végleg leáll a termelés és mi mind az utcára kerülünk, még én is, a vezérigazgató! Önök is tudják, milyen fontos, hogy megtaláljuk, és ismét munkába álljon, nem igaz?

Mind bólogattunk, ki hevesebben, ki szerényen, jómagam pedig épphogy, nehogy földre hulljon álmatag fejem.

Igen, valamennyien tisztában voltunk azzal, hogy komoly veszély fenyegeti szeretve gyűlölt munkahelyünket, a Jusztsekopsz, Duoxipolplicit és Förmedélygöz Gyártó Vállalatot.

A legnagyobb veszteséget a medélyallergia okozta, világszerte elterjedt néhány hónap alatt. Tizenöt ország vonta vissza az importmegrendeléseit. Aztán a négy per hetes szektorban az az idióta vegyész felrobbantotta a labort, a duoxipolplicit betérítette a fél megyét, és mindezt még tetézte, hogy a vállalat áruszállító sofőrjeit sorra letartóztatták, tiltott árucsempészség miatt. Hamisított terpentinkivonatot akartak átvinni a határon, elrejtve a jusztsekopsz palackok mögé.

Réges-régóta ott ólalkodott a balszerencse vállalatunk körül, már talán az alapkö letételekor is, mikor másfél tucat meghívott tisztviselő kis híján belekötött a friss lábazatba, ámde a Jusztsekopsz, Duoxipolplicit és Förmedélygöz Gyártó Vállalatot semmi sem ingathatta meg. Bármiféle kellemetlenség közelített, minden problémát jó időben sikerült kivédenünk, egészen addig a napig, míg Háttérzön Gemöngé el nem tűnt, nyomtalanul.

Hivatalos minőségében Háttérzön Gemöngé egy volt, a többi mezei aktatologató között, csakhogy valójában ő volt Viszi Aprimet vezérigazgató legfőbb tanácsadója is. Háttérzön Gemöngé rejtélyes, földöntúli jóstehetséggel rendelkezett.

Ámbár sejtelve sem volt arról, hogy egynemely mondata sorsdöntő lehet, mégis megjövendölte a vállalatunkat fenyegető szörnyűségeket hetekkel, hónapokkal a bekövetkezésük előtt, kivétel nélkül, pontosan. Sokat beszélt, mondhatni szüntelenül, jórészt jelentéktelen dolgokról, apró-cseprő ügyekről, és olykor-olykor hirtelen kicsúszott a száján valami ködös, szinte érthetetlen, furcsa zagyvaság, amit Viszi Aprimet tüstént lejegyzetelt.

Mindez a múlté, Háttérzön Gemöngé hónapok óta nem volt már sehol. Az íróasztala mellől tűnt el, és nem hagyott hátra semmi mást, csak egy zöld pacát a terítő közepén. A vállalat dolgozóinak nincs már annál fontosabb feladata, minthogy felismerjék, mit ábrázolhat a folt, mert vezérigazgatónk biztosra veszi, hogy a zöld folt értelmezhető. Még talán az is kiderülhet általa, hol bujkál Háttérzön úr.

Ezért gyűltünk össze most is, a sokadik, korahajnali értekezleten.

Élénken zajlott a tanácskozás munkatársaim között, érveltek, hadakoztak és fecsegték, de az ergonómiai szakasszisztens, Ejdemég Mitnem kisasszony, hosszú percek óta nézte már a terítőt, szóltanul.

– Ez egy körte – jelentette ki hirtelen. – Egy sokszögletű körte. Csak valami hiányzik... csak egy vonal...

Az íróasztal szélén, egy tavalyi naptár és egy doboz iratkapocs mellett ceruzatartó állt, Mitnemke kikapott belőle egy golyóstollat és vékony vonalat húzott a zöld pacni bal sarka mellé.

Ejdemég Mitnem kisasszony legbensőbb meggyőződése volt, hogy a szögletes gyümölcsök létezése maga lenne a lenyűgöző csoda. Egy sokszögletű körte semmibe veszi az ergonómia alaptörvényeit, lehetetlen és varázslatos. Álmában sem hitte volna el Mitnemke, hogy van ilyen.

Miután letette a tollat, többen is vitába szálltak vele, mint például Pertutisz Sokakoma, a gazdasági aligazgató, aki szerint az, ami a terítőn van, semmiképp sem egy gusztyusos, bizalomgerjesztő gyümölcs.

– Mindegy, honnan nézzük, ez nem gyümölcs... Ez valamiféle állat, vízben élő... Ez... Ez egy ponty, hú de borzalmas! Egy tükörponty, amint épp elzöldülve lepergeti a pikkelyeit... nézzék! – azzal Pertutisz felemelve a tollat cikkcakkot rajzolt a zöld pacnihoz, egyetlenegy fűrge mozdulattal. – Rettenetes látvány, nem igaz?

Háttérzön Gemönge titokzatos búcsúpacáját épp oly nehéz volt megfejteni, mint a jóslatait. Hetekig boncolgattuk a kusza hadovákat, miután Viszi Aprimet átadta nekünk szó szerinti, pontos jegyzeteit.

Viszi Aprimet többé-kevésbé mindenhová követte Háttérzönt, néha még a mezőre is, aktát tologatni. Az is előfordult, hogy átvette tőle a talicskát, és toltta egyik gyárteleptől a másikig, miközben Háttérzön csak beszélt, és beszélt. Egy alkalommal például elmesélte, hogy a nagyapja híres sportoló volt, bajvívó, imádott edzeni abban a fess, fehér ruhában, és az ötben a négy sok ruhának rohanó pántja lehet.

Nem volt kéznél a jegyzetfüzete, így hát Viszi felkapott egy aktát a talicskában tornyosuló halomból, és mialatt Háttérzön tovább mesélte nagyapja bajvívó élményeit, azonnal leírta az ötről, a négyről, meg a rohanó pántról szóló fél mondatot.

Hihetetlen, milyen falánk a rozsdá, és hogy tönkreteszi a fémalkatrészeket, röpke százharminckét év alatt. Ha nem cserélik ki időben azokat a csavarokat, és az ötös üzem negyedik futószalagja megjövendölt sorsát követve valóban meghibásodik, elképzelni is hátborzongató, hány munkaköpenyt tudott volna a fogaskerekek közé rántani.

Mindannyian óvtuk Háttérzönt és betűvetésre készen lestük a szavait, hiszen bármikor rátörhetett a jövőbeli roham, még akkor is, ha a vezérigazgató épp nem volt vele. Azt a jóslatát sem Viszi Aprimet jegyezte le, melyből megtudtuk, hogy a vörös orráról és kerek szemüvegéről jól ismert igazgatóhelyettes miként fog horgászás közben belefulladásba a tóba.

Az üzemi étkezéskor történt, Kellenené Mismink megkérdezte Háttérzöntől: „Ízlése szerint mi illik jobban a sültthöz, vegyes saláta, vagy meggybefőtt?”

Háttérzön válasza pedig így hangzott:

– Nem tudom, viszont maholnap beszakad a víz fedele, rézkrumpli és üveglencse két ponttyal rögvest elmerül...

Pár hét múlva Háttérzön Gemönge kapott a vállalatától egy puccos kitüntetést, melyről akkoriban még azt hitte, hogy a tökéletesen koordinált, balesetmentes és szakszerű iratkezeléssel érdemelte ki. Hogy megmentette az igazgatóhelyettes életét? Az Háttérzön előtt egyelőre még titokban maradt.

– Hm, hm... Szóval tükörponty... – tünődött Viszi Aprimet az íróasztal fölé hajolva, miután a kedélyek kicsit lecsillapodtak.

– Maga is így látja, Mertmitis?

Mertmitis Tétó volt a vállalat legígéretesebb biofizikus gyakornoka, sokan szerették, de Viszi Aprimet nem kedvelte, és ritkán volt elégedett vele.

Mertmitisnek úgy tűnt, a zöld folt sem pikkelyét potyogtató halhoz, sem szögletes gyümölcshöz nem hasonlít, hanem épp olyan, akár egy ember, vagyis sok-sok ember. Kis tömeget látott a terítőn, akik összekapaszkodva, vígan dúdolnak, énekelnek.

– Éneklő emberek? Egy opera nyitánya, vagy egy csapatnyi godspell énekes? – kérdezte Viszi.

Kanyargó vonallal egészítette ki a foltot Mertmitis, és azt felelte:

– Nem, nem... inkább, mint a helyi népdalkör, éppen olyan!

A popzene hú rajongója volt Mertmitis, és néha meghallgatott egy-egy musicalt, de aligha ismerte a népdalokat. Talán csak egyet. Emlékei mélyéről olykor még felderengett egy csillagfényes, augusztusi este, mikor a hűvös tornácon elszundított a nagymama ölében, és hallgatta azt a szomorkás, kedves dallamot.

Bevallom, ezen a sokadik hajnali értekezleten Háttérzön Gemönge már nagyon hiányzott nekem. Szívesen töprengtem a zagyvaságain, az egyiket különösen szerettem: „Ponyvahátú elefántjainkat a dinnyeföld után megállítja a vesszőkuszálók táblaerdeje...”

Elhangzott ez, az utolsó jóslat is, és mi még nem gyanítottuk, hogy az igazi sorscsapás, mely hamarosan eléri vállalatunkat, már előjel nélkül érkezik. Ugyanis Mertmitis Tétó ostoba módon faggatózni kezdett, és a Jusztszekopsz, Duoxipolplicit és Förmedélygöz Gyártó Vállalat elindult a szakadék felé.

– Ponyvahátú elefánt! Milyen az a ponyvahátú elefánt? És kik azok a vesszőkuszálók? – kérdezősködött Mertmitis. – Megismételné kérem ezt az utolsó mondatot, Háttérzön úr!

– Hogy..? Milyen ponyva... és mit kuszál? – hebegett Háttérzön, bárgyú bambasággal.

Rövidesen mindent meg kellett tudnia. Rá kellett ébrednie, hogy ő nem csupán aktatologató, hanem Viszi Aprimet legfőbb, önkéntelen tanácsadója is, elmeséltük neki, miért is tüntették ki valójában, és átvehette a jövődölési rohamokról szóló orvosi leleteit.

Megesküdött, hogy soha többé nem fog beszélni, senkivel, és azóta nem találjuk sehol.

Pedig ez, az utolsó volt a kedvenc jóslatom: „Ponyvahátú elefántjainkat a dinnyeföld után megállítja a vesszőkuszálók táblaerdeje...” Magam fejtettem meg a jelentését, miszerint a következő hónapban a vállalat kamionjai valószínűleg nem érik el a célállomásukat, mert a kosárfonók tüntetése közlekedési káoszt okoz, valahol Dinnyésdinél.

A exportszállítmányok nem állhattak meg egy pillanatra sem, így hát kerülőútra terelték a kamionokat, Viszi Aprimet személyesen gratulált nekem, mi több, a Jusztszekopsz, Duoxipolplicit és Förmedélygöz Gyártó Vállalat pazar koktélpartin rendezett.

Ott volt a partin sok kolléga és kolléganő, ámde Háttérzön Gemönge nem jött el, nem gratulált és nem ünnepelt velünk.

Órák óta tartott a rendkívüli értekezlet, melynek egyetlen témája előttünk hevert a terítő közepén. Mind láttuk a zöld foltban tükröződő képet, mind más, és más formát, alakzatot, csakis egyetlenegy vonal hiányzott, egy hullámos, egy cikkcakkos, vagy kacsaringós vonal, halványan húzott, alig látható, vagy erővel teli, már-már vésett vonal, és mind felemeltük a tollat, míg ki nem fogyott.

Ennyi volt – gondoltuk – nincs tovább, szemébe hajíthatjuk a terítőt, hisz úgysem használható semmire, más teendőnk már nem maradt. Valaki már bele is kapaszkodott, fogta a kék szegélyt, mikor hirtelenjében felkiáltott az egyik könyvelő:

– De hisz... hiszen ez egy térkép!

Valóban, ott feküdt előttünk feltérképezve az egész Jusztszekopsz, Duoxipolplicit és Förmedélygöz Gyártó Vállalat, az összes gyártelep, üzem, raktárépület a legapróbb részletekig, vakablakok, tűzlétrák és vészkijáratok, minden egyes ív és sarok.

– Igen, igen ez a mi vállalatunk – helyeselt Viszi –, és itt vagyunk ni! Cé épület, negyedik szint, hivatalnoki iroda... és ott! Ott... a kutyafáját! Látom, ott van! Ott van ő! Nem is találhatott volna jobb búvóhelyet... Megvan Háttérzön Gemönge úr! Viszi Aprimet elrohant, ámde tudtuk, merre fut és követtük sebesen, kerülve saroknál, szaladva ívek alatt, vakablakok mellett és tűzlétrák között, át a vészkijáratokon, mígnem ráleltünk az oly régóta keresett jövődölőre.

Háttérzön Gemönge a kazánházban ült, és egy homályos, zilált mondatot mormolt folyton-folyvást, lélegzetet se véve, az utolsó utáni jóslatot:

„Omlik a vár, a foltfürkész vitézeket betemeti a törmelék.”

Meg kellett volna oldanunk, mint mindig, a zavaros szavakban rejlő talányt, ámde nem maradt elég idő. Megcsúszott lábunk alatt a talaj, zengő morajlás döngette az egész épület, repedeztek a falak és minden összeomlott.

Így pusztult el végleg a Jusztszekopsz, Duoxipolplicit és Förmedélygöz Gyártó Vállalat, senki nem élte túl a robbanást, csak én, egyedül.

Mindent elmeséltem amit tudok.

Habár egyvalamire még kíváncsi lehetsz, arra, miképp kerülhetett a zöld folt a terítő közepére.

Semmi egyéb nem lehetett az a zöldes színű paca, mintsem a ragasztó, ami a terítőre borult miközben Háttérzön Gemönge bombát szerelt, én legalábbis ezt feltételezem.

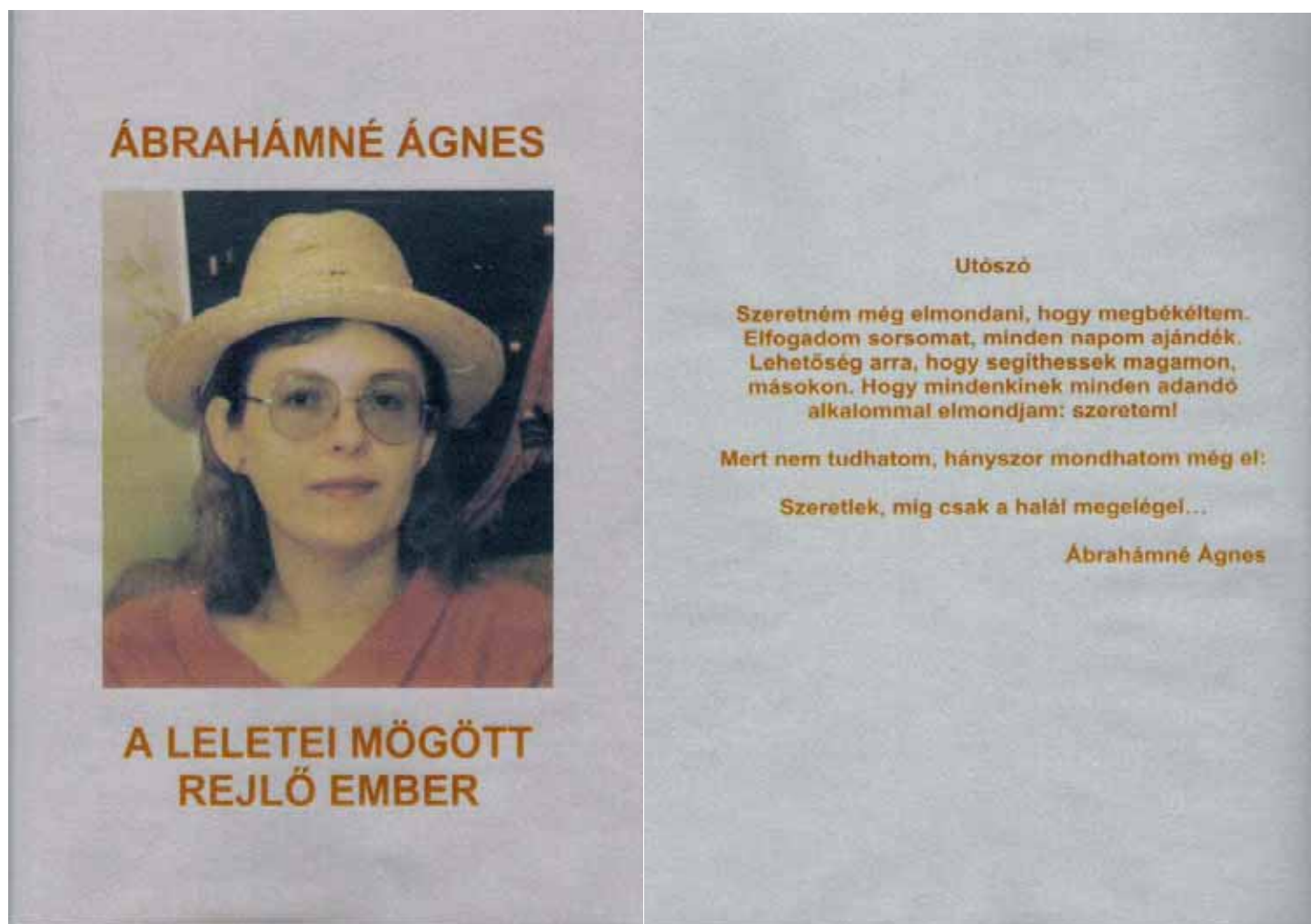
(Ez a novella Cserepes Andrea “Algaringa-tó” című novelláskötetében is szerepel. A Szerk.)

KÖNYVAJÁNLÓ

A Barátok Verslista, www.verslista.hu az Irodalmi Rádió, www.irodalmiradio.hu a Fullextra Kulturális és Művészeti Magazin, www.fullextra.hu a Másképp látók Internetes Irodalmi és művészeti kör, és a Napvilág Íróklub, <http://iroklub.napvilag.net> és magánszemélyek anyagi támogatásával, a Vizuális Pedagógiai Műhely BT. kiadásában megjelent **Ábrahám Istvánné, Ágnes** kötete, *A leletei mögött rejlő ember* címmel. A kötet „életkötet”, s ebben az esetben ennek értelme van. Ugyanis Ágnes krónikus beteg, élete egyik vágya az volt, hogy megjelenhessen ez a könyv, amiben összefoglalja életét, versekkel, rövid prózai írásokkal. Vallomás, ami a legjobban lecsupaszítja az embert lélekben. Épp ezért így is fogadják, őszinte kitarulkozásként, nyitottan.

A kötet megrendelhető 1000 forintos áron Baranyai Attilánál, az attila@vpm.hu emailcímen.

SZÁZDI SZTAKÓ ZSOLT

1552

XVII. A remetelakban

Esteledett. Immár egy fél napja voltak a remetelakban, és vigyázták egy haldokló utolsó óráit, ami Juricát a lelke mélyéig megrendítette. A saját halottaira gondolt. Apjára, akit alig ismert, testvéreire, akik annyira kicsik voltak, hogy szinte ideje se volt őket megszeretni, olyan hamar elmentek, és az anyjára, akinek az elvesztése még oly elevenen fájt. Dienes nem bírta a haldokló közelében maradni, és kimenekült az erdőbe, magával vitte Ellákot is, de már onnan is visszatértek, és most Ellák félve kapaszkodott a szoknyájába. Az ágyon a remete lázalmában félrebeszélte, Istent szólongatta, és bocsánatáért könyörgött, valamely rettenetes bűne miatt.

- Félek, - mondta Ellák.

- Csitt, bogaram, - nyugtatgatta Jurica, és megsimította szőszí fejét. - Nem kell félned. Imádkozz!

A kisfiú engedelmesen összetette a kezét. Az ágyon a remete kinyitotta szemét és Dienes megpillantva, magához intette.

- Akárkik is vagytok, hálás vagyok nektek, hogy utolsó óráimban mellettem vagytok, - mondta, pontosabban suttozta, mert olyan halkán beszélt, hogy Dienesnek a szájához kellett hajolnia, hogy értse szavát. - Már azt hittem, hogy egyedül, a világból kirekesztve kell elpusztulnom, akár az erdei vadaknak, és most Isten különös kegyelmét, és megbocsátását látom, hogy ti itt vagytok mellettem.

- Ki vagy te, és milyen bűn nyomja a lelkedet, hogy így bűnhődsz?

Dienes megrendülten hallgatta a haldokló el-elakadó beszédét, látszott rajta, hogy minden szót csak óriási erőfeszítéssel tud kipréselni magából:

- Nagy az én bűnöm, annál nagyobb csak az Úr kegyelme lehet, - suttozta, és beszéd közben hol kapkodta a levegőt, hol pedig hosszú percekre elájult, úgyhogy Dienes már azt hitte, meghalt, de aztán magához tért, és folytatta. - Mea culpa, mea culpa, mea maxima culpa!

- Egész életemet Istennek szenteltem, és egy kolostorban éltem békésen testvéreimmel. Egy nap katona jött, és azt mondta, hogy meneküljünk, mert jön a török és mindent elpusztít, ami az útjába kerül. Mi nem menekültünk, mert a kolostorunkban volt elrejtve az a kincs, amit a megszállt területek templomaiból sikerült megmenteni. A perjelünk elhatározta, hogy a kincseket elrejtje, nehogy a török kezébe kerüljenek. A pogány azonban valamiképpen tudomást szerzett a kincsről, és vallatóra fogott minket. Társaim túrták a szenvedéseket, én azonban gyenge voltam és elárultam őket, - elhallgatott, megint elájult, majd amikor magához tért, folytatta.

- Bűnömért bűnhődni kell, azonban a kincseket mégis megmentettem, itt vannak elásva ennek a fának a tövében, - hirtelen támadt erővel szorította meg Dienes karját, hogy az kis híján felszisszent. - De téged Isten irgalmára kérlek, ha tenni akarsz valamit egy kárhozott lélek lelki üdvéért, juttasd vissza a méltó helyükre! - amint befejezte mondókáját, megnyugodva hanyatlott vissza és elaludt. Hosszú idő óta ez lehetett az első nyugodt álma. Rövidesen pedig a szíve szűnt meg dobogni. Dienes sírt ásott a fa alatt, ahova a remetét temették, és miután ezzel elkészültek, Dienes Juricához fordult.

- Mi legyen a kincsekkel? Utolsó kívánsága az volt, hogy juttassuk méltó helyre.

- Ezeket a kincseket már annyi szenvedés és vér szentségtelenítette meg, hogy képtelenek volnának sugározni a szentséget. Dienes hallgatott, majd kisvártatva megszólalt.

- Azt hiszem, igazad van.

XVIII. Összeesküvők az éjszakában

- Matt! - mondta Kara Meszler, és arcán önelégült mosoly jelent meg. Immár hatodik éve sakkozik ezzel a hitvány szolgálóval, de még sose győzte le, most végre ez is sikerült.

- Elismerem, nagy jó uram, legyőztél.

- Kegyes hangulatomban vagyok, megjutalmazlak.

- Köszönöm a nagylelkűségedet, nagy jó uram, - hajolt meg Mehmed.

- Megajándékozlak a fejeddel. Mikor a sátramba léptél, még azt terveztem, hogy a reggelt már egy fejjel rövidebben éred meg. Remélem, elégedett vagy az ajándékommal? - kérdezte, és arcán széles vigyor jelent meg a jól sikerült tréfa láttán.

- Drágább ajándékot még maga a fényességes padisah sem adhatott volna - hajolt meg ültében Mehmed.

A sátorba belépett Szandzsák.

- Mi van, mit akarsz? - kérdezte Kara Meszler, még mindig vidáman.

- Nagy jó uram, beszélnem kell veled!

- Beszélj!

Szandzsák ruhája alól kötelet húzott elő, és azt a sátor egyik tartóoszlopára kötötte, a másik végén előre elkészített hurok volt. Kara Meszler először meghökkenve nézte a műveletet, majd amikor fölfogta, hogy mi történik, Szandzsákra rivallt

- Megőrültél, uradra mersz kezemet emelni? Ezért meglakolsz, hitvány szolgáló, - majd látva, hogy Mehmed nem mozdul a helyéről, folytatta. - Mindkettőt kötélen fogtok lógni, hústok madarak tápláléka lesz! Hívom az őrséget!

- Az őrcsapat mind átálltak hozzánk, ők is éppúgy gyűlölnék téged, mint én, - mondta Szandzsák.

- Nagy jó uram, te megajándékoztál engem az életemmel, - szólalt meg Mehmed - most könyörögj Szandzsáknak, talán ő is megajándékoz téged a tieddel!

Kara Meszler elsápadt, nem tudni, hogy inkább a félelem, vagy pedig a megaláztatás miatt-e, hogy egy nyomorult katonának könyörögjön az életéért:

- Kérj tőlem bármit, csak az életemet hagyd meg!

Szandzsák lassan megrázta a fejét.

- Te sem ismertél irgalmat soha, most az én szívem lesz kőből. Elbúcsúztál már a világtól?

Mehmed mindeközben Kara Meszler háta mögé került és rongyot tömött a szájába, amitől fuldokolni kezdett. Kara Meszler még megpróbált védekezni, de Szandzsák a kétféle méter óriás úgy kapta fel, mint pihét a szélvihar. Amint a hurok megszorult a nyaka körül, hörgött, teste rángatózott, majd mozdulatlaná dermedt.

- Bevégeztetted! - szólalt meg Mehmed, majd kiléptek a sátorból. - Nagy jó urunk pihenni kíván, megtiltotta, hogy bármivel is zavarják! - mondta az őrségnek

...

A tábortűz körül ezen az éjszakán szokatlanul kevesen ültek, szép lassan heten szállingóztak el. Juszuf, az öreg katona gyanút fogott, hogy a katonák készülnek valamire, talán meg akarnak szökni. És Juszuf fejében legott kirajzolódott egy összeesküvés képe, amit majd ő leplez le. A legjobb persze az lenne, ha Mehmed is az összeesküvők közt volna, és ő bukkanna a nyomára ennek az összeesküvésnek. Akkor Mehmed testét reggelre már a szél himbálná, húsa a hollók tápláléka lenne, ő pedig Mehmed helyére kerülne. Így gondolkodott Juszuf, és az egyik távozó után osont. Gyanúja nem volt alaptalan, mert a katona, miután a tábort elhagyta, társaival találkozott, akik már lovakkal várakoztak egy ligetes részen, a tábortól nem messze. Juszuf elégedetten dörzsölte össze tenyerét, mert fogadni mert volna, hogy ebben a szökésben Mehmed is benne van. Talán érzi, hogy szorul a nyaka körül a hurok, és hamarosan elveszti Kara Meszler kegyét, akkor pedig... ha ő most ezt az összeesküvést leplezi, akkor a jutalma nem maradhat el.

Mehmed és Szandzsák a táboron kívül levő gyülekezőhely felé tartottak, ahol Szandzsák ígérete szerint hét társa várta őket, akik szintén úgy döntöttek, hogy elég volt Kara Meszler szolgálatából.

- Igyekeznünk kell, - dörmögte Mehmed, akit baljós előérzet gyötört - szeretnék minél előbb túl lenni ezen az éjszakán.

- Nemsokára odaérünk, - nyugtatta Szandzsák.

- Ki az? - hallatszott egy hang a sötétből

- Jóbarát, - felelte Szandzsák.

A sötétből egy alak lépett elő.

- A többiek a lovaknál vannak.

- Állj, be vagytok kerítve! - kiáltotta egy hang, és előlépett a sötétből Juszuf. - Nem is tudod, hogy mennyire örülök, hogy téged is látlak Mehmed!

Szandzsák Juszufnak akart ugrani, hogy ledöfje, de Mehmed visszatartotta.

- Látom, Mehmed, te bölcsebb vagy, és látod, hogy semmi esélyetek.

Alig fejezte be a mondatot, mikor Szandzsák kardja átdöfte.

- Aki életben akar maradni, az harcol! - kiáltotta, és rávetette magát a hozzá legközelebb álló katonára. A következő néhány percben véres küzdelem alakult ki, és bár az összeesküvők derekasán harcoltak, de az éjszakából sorra bukkantak elő a katonák, és ekkor Mehmed hirtelen ötlettel elkiáltotta magát.

- Nagy jó urunk életére törnek, mentsétek meg!

A csel bevált, mert a katonák megzavarodtak, vezér nélkül maradtak, aki irányította volna őket, így mindenki a saját feje után ment, és volt, aki már el is hagyta a csatateret, hogy ura segítségére siessen. A maradékat pedig már könnyedén megfutamították.

HÖRÖMPŐ GERGELY

Gyertyaláng

Nagyapa hallgatta a rádiót,
Asztmás, vén készülék recsegett,
de megértettük mit beszélnek
a hírekben az emberek.
Öreg rádió átélte már
valaha a nagy árvizet,
pedig ellepték őt derékig
iszapok, mocskok, szemetek.
Történelmünk is sok-sok árvíz
-de mindig jönnek jobb napok.

A gyertya lángja, mint egy tündér,
táncolgatott és lobogott.

Karácsonykor, ha este énekeltünk,
kint vastagon terült a hó,
mikor átéreztek azt, hogy
nem elmúló, ami jó,
mikor apánk a gyertyát meggyújtotta,
együtt volt a kis rokonság,
angyali szárnyuhogással
leszállt közénk a boldogság.
Megáll az idők teljessége
-felejtünk múltat, holnapot...

A gyertya lángja, mint egy tündér,
táncolgatott és lobogott.

Diósjenőn, tavaszi reggel
elmélkedtem az irodában,
gyertyát gyújtottam kora reggel
a papírszagú félhomályban.
Aztán valahogy úgy maradt.
Mikor a templomból bejöttem,
ott égett az íróasztalon,
a déli verőfényben.
Égett a láng itt, mint ott a lélek,
emlékek milliója elfogott...

A gyertya lángja, mint egy tündér,
táncolgatott és lobogott.

AUDITOR

Szavai Attila írása

Karácsony

Hát, igazándiból nem az volt a terv, hogy én igazítom véglegesre a színdarabot, de így alakult. Amúgy is görbe a hátam, mivel gyerekkoromban félrekezeltek a gyógytornán, utána meg már előítéletből nem mentem. Végül is elfér még egy púp. Én testem, én lelkem, én igen nagy vétkem. Egy időben sokat jártam templomba, de aztán meguntam, hogy bűnös vagyok, és ezért kell imádkoznom. Hogy én bűnös, meg romlott. Hát, ha én, akkor mindenki. Bár, addig nem érik fel ésszel, hogy ilyen háttal a felebarátom, ha lenne (még egy negyednyi sincsen), pláne annak a felesége, biztos nem állna szóba velem, nemhogy még ágyasodni titokban. Lopni sem nagyon, inkább csak gyerekként, mikor még nem volt ilyen görbe a hát, nem tûntem fel, így az sem tûnt fel, ha rövidebb lett a bolt egy csokival, később sörrel, cigivel, bevásárlókocsival. Hazudni ritkán, akkor is csak magamnak, nehogy meghallja valaki más, olyanokat, hogy kicsit görbe ez a hát itt mögöttem. Hát aztán? Fölvenni egy meleg ruhát, aztán irány a Cserhát. Isten nevét ritkán veszem a számra, viszont akkor olyanokat tudok mondani sajnos, hogy inkább jobb nem is kimondani itt. Kacsából is a farhátat eszem meg először, talán babonából, hátha az én hátam is olyan szépen feszül majd, mint az ott a tányéron. De eddig semmi eredmény. Próbáltam távgyógyászatilag, de a tévés ember csak azt mondogatta, hogy gondoljak erősen a hátamra. Hát mi a hétszentségre gondolnék én már ötven éve minden nap, mint a hátamra. Nahát, mondják mindig a gyerekek, mikor először látják meg a hátat, amit én sose láthatok, maximum tükörből, de annyira azért nem érdekel a dolog, hogy tükörben nézegessem, mint valami képet. Harminc éve vagyok a kisváros mozigépésze. Újabban már nem nagyon használjuk az öreg gépeket vetítésre, leginkább csak az üres sörösüvegeket tesszük beléjük, ha jön föl valamiért az igazgató a gépházba. Mondtam is az unokaöcsémnek, aki szintén fel szokott jönni suttyomban sörözni, hogy ne izgulj, majd én tartom a hátam. Annyi filmet láttam a harminc év alatt, hogy a boltba is úgy járok, mint akit forgatnak, mármint felvesznek filmre. Ilyenkor mindig arra gondolok, hogy a görbe hát is csak kellék, hogy csak egy szükséges részlet a karakter jelleméhez. Csak véletlenül rajtam maradt, mint balek öngyilkoson az élet. Ott baszarintotta el a rendező, hogy a görbeséget sajnos tényleg nem tudom levenni magamról. Olyan kanyar van a hátamban, mint Szendehely és Katalinpuszta között a kettes úton. Zuhanyzáskor biztos szép ívekben veszik a kanyarokat a szappanhab-maradékok, kicsit talán be is dőlnek, hogy legyen valami tartás, ha már így hagyott az evolúció, mint egy üres tányért. Gyakran gondolok arra, hogy háttal állt nekem a teremtő, mikor a világba vezényelt, hogy intézzek magamban valami életszerűt, még, ha görbe is ez az élet ilyen háttal. Hát, ez van. De, hogy rátérjek a lényegre, mármint a színdarabra, ott kezdődött az egész, hogy a karácsonyi zenés darabot, amit a nyugdíjasok adnak majd elő az óvodásokkal, a néptánc csoporttal, az önkéntes tűzoltókkal és a helyi rock zenekar tagjaival egy, magát rendezőnek nevező helyi bolti eladó akarta dirigálni. Állítólag az eladói szakmája mellé van neki valami rendezői tanfolyam is bizonyítványilag elvégezve, valami ókájés. Az ő ötlete volt, hogy karácsonyi színdarabot kell faragnunk a helyi kulturális lélekállomány erre fogékony eleminek közreműködésével. Azzal persze nem számolt, hogy az önkéntes tűzoltók kábé annyira vannak a színésztől, mint a legutóbbi égő istálló a tűzcsaptól, vagyis kellő távolságba ahhoz, hogy az istálló szépen lassan porig égjen. A második és harmadik próbán kezdődtek ám az igazi feszültségek a rendező és a színészek közt. Annál a jelenetnél például, mikor az egyik kisnyugdíjas a stilizált háztetőn ülve mondott monológot arról, hogy szenteste alszik minden betonkeverő, az állatok is jobb hangulatban állatolják magukat a fák között, tehát a fák is sokkal fábbak, mint mondjuk összefűrészelve, a rendező vörösen izzadó fejjel csapkodni kezdett. Közben olyanokat mondott, hogy ne tessék haragudni Mari néni, de úgy tetszik mondani a szöveget, mint egy zárlatos cséplőgép, ezzel az erővel játszhatna mondjuk húskonzervet is, az legalább csöndben van. Miután jó ízesen káromkodva, válogatott mozdulatokkal szétverte a szövegkönyvet az előtte lévő széktámlán, elnézést kért Mari nénitől, aki megszeppenve ült a stilizált háztető azon részén, ahol kezdődött az átmenet a cserép és a pala között.

A cserép egy óvatos mozdulattal átment palába. Ez is a rendező ötlete volt. Szerinte ez jól tükrözi a társadalom lélekállapotát, aztán meg nem akarta ezt jobban elmagyarázni, csak mondta, a lényeg, hogy mindenki tanulja meg a szövegét, a díszletet úgy is csak a nézőtérről látni jól, a Mari néni elé meg berakunk valami kéményt, mintha a kémény beszélne nyugdíjasul. A tégláknak jobban áll, hogy nem áll nekik jól a művészet. A Mari néninek szegénynek direktte meg lett dirigálva, hogy úgy tessék mondani a szöveget, mintha a nyugdíjat hoznák, de nem. Azt mondta, zavarják a reflektorok, csípi a bőrét a sok kilowatt, ami a lámpákból folyik a háztetőre. A rendező szerint csak bebeszéli, majd hozatott védőruhát a tűzoltókkal, hogy legyen egy kis nyugalom a Mari néniiben. Aztán persze mindenki sorra került, a rendező mindenkiiben talált hibát, főleg, mikor az óvodás középső csoport lánytagjaival akarta elmondani kánon stílusban a biblia azon részét, mikor a három királyok mennek a csillag után a sivatagban. A csillagot itt egy felülről belógatott stecklámpa játszotta el, amit madzagon húztak a színpad egyik oldaláról a másikig a pihenő statiszták. Volt egy olyan verzió is, hogy a nézőtér fölött is menne egy kört a csillag, de a rendező szerint akkor túl nagy lenne az átélés a közönségben, és neki családja van, mit mondana a fiatal leányrajongóknak, akik elalélnának ettől a rendezői fogástól. Így hát maradt a színpad fölötti rész, mint csillagpálya. Csak az volt a baj, hogy a szövegekönyvbe a csillagos résznél folyamatos beszédet kellett írni a királyoknak, mivel túl nagy zajjal ment az aggregátor, ami a csillagba csinálta a fényt. Végül az lett az egyik király szövege a tömjén, meg a mirha után, hogy hallgassátok, hogyan zúg az éjszaka, aztán hallgatták, ahogy köhögve-zakatolva zúgott az áramfejlesztő, mint éjszaka. Érezhetően dízelüzemű éjszaka volt ez, mivel véletlenül néhány decit mellétankoltak az angyaloknak öltözött műszakiak. Ez meg az utolsó csepp volt a pohárban, a rendező azt mondta nekem, ő ezt nem csinálja tovább, hogy válogatott barmokkal és antiművészekkel kell neki karácsonyra színdarabot összeállítani. Azt mondta, gépész úr, maga már harminc éve nézi foglalkozás és iparszerűen a filmeket, rendezze maga a színdarabot, és ezzel kezembe nyomta a szövegekönyv azon részét, amiben a Teremtő úgy rakott bolygókat az űrbe, mint díszeket egy nagy fenyőfára, közben nagy bölcsességeket mondott magában. Így került kezembe a helyi karácsony sorsa. Az első próbán kicsit ijedős voltam, mivel nem szoktam én azt, hogy ha azt mondom a néptáncosoknak, hogy menjenek négykézláb a színpadon, akkor azok négykézláb mennek, csak úgy. Nagy hatalom a rendezőség, az biztos. Viszont okosan nem éltem ezzel vissza, inkább meghagytam nekik, hogy játszanak, ahogy jól esik. A szövegekönyvben nem változtattam semmit, csak arra kértem őket, hogy a nyugdíjasok játszanak úgy, mint a nyugdíjasok karácsonykor, a néptáncosok néptáncoljanak karácsonyosat. A tűzoltóktól azt kértem, hogy adjanak utalásokat játék közben arra, hogy veszélyesek lehetnek az úgy hagyott karácsonyi lámpák, a rock zenekar pedig külön számot írt a karácsonyról, olyanok vannak benne, hogy halászlében úszik a város, az angyalok sört büfögnek vissza, nevetnek a pásztorok egy részeg csillagon. Amióta hosszabb pórázon van a karácsonyi műsor, láthatóan Mari néni is nyugodtabb a tető azon részén, ahol a cserép egy óvatos mozdulattal átmegey palába.

Alkotók Napja

A salgótarjáni Cafe Frei-ben december 15-én az Alkotók Nógrád Megyei Szövetsége rendezésében lezajlott az első Alkotók Napja program. A célja ennek a napnak az volt, hogy összehozza a megyei alkotóköröket, ám most nem csak szakmai megbeszélésre, hanem ünnepre, irodalmi programra, könyvvásárra, beszélgetésre, barátkozásra. A rétsági Spangár András Kört Végh József, Cegléd József Kázmér, Szávai Attila, Szunyogh Pál, Szájbely Zsolt, Majnik László és Karaffa Gyula képviselte.

Dél előtt Becsó Zsolt megnyitóbeszédével kezdődött a program. Becsó úr hangsúlyozta, hogy a megyei alkotók Szövetségének létjogosultsága van, s ehhez a 2008-as évben anyagi és erkölcsi támogatást is ad majd a Megyei Közgyűlés, és személy szerint Becsó úr is. Salgótarján város polgármester asszonya üdvözölte a jelenlévőket, majd a Szövetség elnöke mondta el ünnepi beszédét. Ezután a szakmai program kezdődött, amiben szóba került a Megye két irodalmi, művészeti folyóirata, a Palócföld és a Börzsönyi Helikon is. A Szövetség jövőjére tervek, ötletek hangzottak el, ám ezek már nem is csak tervek, hiszen a mostani nap is bizonyítja, az érdemi munka is megkezdődött. Igaz, a jogi procedúra még tart, mert a hivatalos bejegyzés még nem történt meg.

A jól szervezett vendéglátás ízletes ebéddel, kellemes hangulattal folytatódott. A délutáni események aztán az ünnep, a seregszemle jegyében zajlottak. A különböző alkotókörök és tagjaik léptek a pódiumra, ahol bemutatkozások, művek előadása zajlott. Kiemelkedő élményt jelentett Bardócz L. Csaba váci zenész saját megzenésített verseinek előadása, Majnik László autentikus gitárjátéka, előadásmódja, Rozgonyi Attila előadása, gitárjátéka. Az alkotókörök tehetségük és tagjaik felajánlása szerint részt vettek a tombolasorsolás színesebbé tételében, így a Spangár Kör is antológiákat, könyveket vitt ajándékba.

Bár hosszú volt a nap, de jó emléket, jó élményt adott. A folytatást a Szövetség a megye városaiban forgóban képzele el, s mivel a Spangár Kör eddig is eleven és élő módon kapcsolódott be a közös munkába, a nyár folyamán, az Ünnepi Könyvhét környékén szeretnék, ha Rétság adna helyet a második Alkotók Napjának lebonyolítására. Mi ebben maximálisan partnerek vagyunk, ha a helyi Önkormányzat is partner lesz ehhez a megyei programhoz, akkor a siker borítékolható.

A rétsági Spangár András Irodalmi Kör most is hozta a formáját, és számomra az a legnagyobb öröm ebben, hogy az alkotóink félre tudnak tenni minden régebbi személyes sértettséget, sértődést, amikor közös munkára, fellépésre van szükség. És ez így hatalmas energiával tölt el, azt gondolom nem csak engem, hanem minden a Körben alkotót is. Ráadásul a városban zajló negatív folyamatok még csak véletlenül sincsenek említve érzékeltetve, éreztetve, csak a jó hír, az érték van felmutatva minden esetben. Remélem, ezt előbb-utóbb a város Önkormányzata mind anyagi, mind erkölcsi honorrral fogja jutalmazni!

Kiemelkedő műsort adott Majnik László, és Szájbely Zsolt. Köszönet érte! Ez irányítja a figyelmet a kistérség előadóira is, hiszen ilyen tekintetben is hatalmas értékekkel sáfárkodhatnánk. Segíteni kell őket, hogy magasabb szintre tudjanak eljutni mindannyiunk örömeire és a térség elismerésére, elismertetésére!

Karaffa Gyula

HANDÓ PÉTER

Egy nap alkotók és alkotások körében

Számtalanszor feltettem magamnak a kérdést: hol húzható meg a művészet határa? Ennek megválaszolása különösen akkor válik izgalmassá, ha tudjuk, számtalan olyan nép él, amely nem rendelkezik művészet-fogalommal. Az alkotó kifejezés már lényegesen elterjedtebb, s csak kevés kultúrkörben szinonimája a művésznek. Bár ebben a kevesek közé tartozunk, az Alkotók Nógrád Megyei Szövetsége által első ízben megrendezett Alkotók Napja salgótarjáni megvalósulásánál helyesebb, ha az alkotót a létrehozó értelmében fogjuk fel. Javasolom ezt annak tudatában, hogy ezzel egyesekben némi leminősítést generálok, ami távol áll a szándékomtól, hiszen egy szívet, lelket és műértő füleket gyönyörködtető napra került sor 2007. december 15-én a salgótarjáni Café Frei Kávéházban.

A dolgok nem előzmény nélküliek. A pásztoói Athéné Alkotók Köre kezdeményezésére, több hónapos egyeztetés után, 2007. március 1-én létrejött az ANMSz, a Bátonyterenyei Írók Köre pedig augusztus 13–18-a között megvalósította az első Szorospataki Írótábort. Az előbbivel a szervezeti keret teremtődött meg, az utóbbi a kommunikáció szükségességére hívta fel a figyelmet, és az egymásról való tudás hiányára. Ebből következően bontottuk december 15-ei rendezvényünket két markánsan elkülönülő részre: egy szakmai problémákat boncolóra és egy alkotói megmutatkozásra.

Mintegy ötven fő jelenlétével indult a program. S úttörő kezdeményezésről lévén szó, Becsö Zsolt, Nógrád Megye Közgyűlésének elnöke nyitotta meg a napot, többek közt azt javasolva, a legközelebbi hasonló összejövetelre már lényegesen nagyobb nyilvánosság előtt kerüljön sor jó időben, sör- és könyvsátorral kiegészítve. Ehhez anyagi támogatást is ígért. Őt dr. Székyné Sztrémi Melinda, Salgótarján Megyei Jogú Város polgármester asszonya követte. Beszédében kiemelte a művészet, az alkotás fontosságát, a megyeszékhely ez irányú fogékonyságát és befogadóképességét. A protokolláris részt Zsiga Lajos, az ANMSz elnökének programadó szavai zárták. Mondandója lényege volt: mindenkinek joga van arra, hogy megmutassa mire képes, s majd a befogadó eldönti, ebből mi az érték, vagyis engedjük megnyilvánulni az eddig valamiért elnyomott alkotókat is.

A 11.00 órakor kezdődő fórum mondhatnánk rosszul indult, hiszen a Palócföld folyóirat első 50 évének áttekintését vállaló személy nem érkezett meg, így – mint egy száz méter alá merészkedő könnyűbúvárnak – nekem kellett elmerülnöm a Palócföld múltjába, amit a negyven évnyi újságírói múlttal rendelkező Csongrády Béla egészített ki a pódiumon kívülről. Ferenczy Kristóf a legjelentősebb palóc képzőművészeket vette számba, Orosz Tiborné pedig általánosságban beszélt Nógrád megye irodalmáról és felkérte a teremben helyet foglaló Karaffa Gyulát, mutassa be a Börzsönyi Helikon nevű internetes folyóiratot. Ezzel gyakorlatilag az eredeti terv gellert kapott, s az ebéd utánra tervezettbe csúsztunk: Karaffa beszélt arról, megérne egyszer egy próbát a Palócföld esetében is, hogy csak nógrádi alkotókat közöl. Szava némi olaj volt a tűzre, jó értelemben vetett lángot a szó, kialakult egy diskurzus, amit a közel egy órája hűlőben lévő ebéd miatt be kellett rekeszteni, asztaltársaságokba visszaszorítani. A tele gyomor alig ültette le a délutáni fórum-szakasz idejére az együtt gondolkodást, a vitát. Rövid bevezetőm után, az egyes alkotókörök vezetőinek megszólaltatása előtt Homoga József, a salgótarjáni Fotóklub vezetője adott hangot a fotósok kirekesztődésének a Palócföld lapjairól, ami lehetőséget teremtett arra, hogy az irodalom és a képzőművészet képviselői szót ejtsenek a saját lehetőségeikről, a vidéken élés „hátrányairól”. Kritikus – de nem sértő – hangvitellel telt meg a terem, így az kapott szót, aki kért – beleértve a pódiumon ülőket is. Mutogattak is három óra közelében, le kell zárni a vitát, mert indul a nap második szakasza.

15.00 órakor egy rövid felvezetőt követően egy-egy kör egy-egy alkotójától hangzott el egy kis ízelítő. Legnagyobb sikert a Szájbely Zsolt tolmácsolta Szávai Attila írás aratott, amelyben egy kidobólegény monologizált. A posztmodern szófordulatokban rejlő humor fárasztotta a közönség pofacsontját, fülig húzta a száját. Bardócz L. Csaba gitár- és nyelvi játéka a dallammal, szöveggel különleges összművészeti élményt jelentett. A Pásztórról érkező Athéné AK és a Bátonyterenyei Írók egyesítői egy-egy művel színesítették a napot, aztán Majnik László röpitett vissza énekével és gitárjátékával a '60-as évekbe. Beatles-, Bob Dylan-interpretációitól torkomban dobogott a szívem. Lehet így játszani a hanggal, a hangerővel? Honnan tudja ezt ez az ember itt, a nógrádi végeken? És mit lehet megmutatni 10 perc alatt? Barátja fülembé súgta: hallanád egy fél óra után, amikor már belemelegedett! Egy rövid, hűsítő szünetet követően a sci-fi írókat tömörítő salgótarjáni Avana Egyesület mutatkozott be, amely az országos Hungarocon találkozók rendezője.

A róluk szóló, képekkel illusztrált ismertető után a Szigethalmi Írók Köre töltötte meg a termet tartalommal. Kiemelkedőnek tekinthető a Nógrádból elszármazott Balázs Sándor költészete, nyelvi árnyaltsága. Majd ismét Majnik László káprázatos játékában részesültünk, s közkérésre egy magyar szövegű saját szerzeményt is előadott. A nap ezen szakaszában kiemelkedő irodalmi élménnyel ajándékozott meg a rétsági Spangár András Irodalmi Kör. Friss, korszerű hangjuk és a hozzá társuló művészet iránti alázatuk példaértékűnek tekinthető. Az pedig, hogy alkotóik kilenc kötettel járultak hozzá idén Nógrád megye irodalmi palettájának színesítéséhez, egyedülálló teljesítmény (legalábbis Nógrádban). A 2008-ban 20 éves múlttal rendelkező salgótarjáni Balassi Bálint Asztaltársaságot vezetője, Orbán György János mutatta be – a nap előrehaladta miatt – röviden. Két – a Palócföld Könyvek sorozatban megjelent – elsőkötetes szerző, Kupcsulik Ágnes és Zsibói Gergely karácsonyi verse, illetve novellája zárta a program irodalmi részét, aztán Rozgonyi Attila éneke és gitárjátéka koronázta meg a napot. A rendezvény fél tizes befejezése után – a szinte megszakítások nélkül, majdnem 12 órán keresztül tartó alkotásokra szánt időt követően – lassan oszlott a „közönség”. A legszívesebbakkal pedig Rozgonyi Attila alakított alkalmi kórust/zenekart. 22.30 óras távozásomkor még magasba szállt daluk a Palóc Olympos, a Karancs-hegy felé, az istenek és talán a múzsák gyönyörűségére.

2007. december 16.

E havi számunk szerzői:

Balázs Sándor (Szentlőrincváta, 1945)
Szentlőrincváta, költő

Cserepes Andrea (Budapest, 1972) Pécs,
szellemi szabadfoglalkozású, meseíró

Fuchs Izabella (Pécs, 1949) Pécs,
könyvelő, költő

Handó Péter (Salgótarján, 1961)
Sóshartyán, író, költő

Hörömpő Gergely (Kisvác, 1945 - Kisvác,
2007)

Karaffa Gyula (Nyíregyháza, 1964) Nagyoroszi,
vállalkozó

Ketykó István (Szügy, 1946) Verőce, nyugdíjas
köztisztviselő, költő

Móritz Mátyás (Budapest, 1981) Budapest,
író, költő

Szajbely Zsolt (Balassagyarmat, 1987) Rétság,
tanuló

Szávai Attila (Vác, 1978) Rétság, író, újságíró

Százdi Sztakó Zsolt (Ipolyság, 1967) Százd,
író

Székács László (Budapest, 1946) Budapest,
nyugdíjas mérnök, költő

Végh József mkl. (Diósjenő, 1953) Diósjenő,
helytörténész, művelődési ház igazgató

Impresszum:

Tördelés/irodalom:
Karaffa Gyula

Helytörténet/fotó:
Végh József mkl.

Grafika/képzőművészet:
Konczili Éva

Szerkesztőség címe:
2645. Nagyoroszi, Petőfi út 19

Telefon:
0630-383-5385

Email cím:

karaffagy@freemail.hu

hgev@freemail.hu

**Kiadja a rétsági Művelődési Központ
és Könyvtár
Terjesztés kizárólag PDF
formátumban.**

A Szlovák Nemzeti Táncszínház zenekara